"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina kas savaitė
Leidžiamas Cleveland'e, Ohio
Lietuvių Spaudos Bendrijos
A. B. Bartuševičius prez. Ig. Sakalauskas Red. Asst.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laiške. Adresuokite:
"DIRVA"
2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

DIRVA

"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)
This is only Lithuanian News Paper in Ohio
Published Weekly at Cleveland, Ohio by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
V.S. Jokubynas—Editor, P.A. Szukys—Business Mang.
Yearly Subscription rates:
In United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
Advertising rates on application. Address:
"DIRVA"
2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 48. Cleveland, O., Penktadienis, Gruodzio (December) 1 d., 1916 m. Kaina 5c. Metai II. (Vol. II)

VOKIEČIAI PAĖMĖ ORSOVA IR TURNU SEVERINA

TEUTONAI PAĖME 5 RUMUNŲ MIESTUS IR 1.600 NELAISVIŲ

RUSAI ATMUŠA VOKIEČIUS

GREKIJA PRIEŠINASI TELKININKAMS.

VOKIEČIAI PAĖMĖ ORSOVĄ IR TURNU SEVERIN.

Londonas. Kasdien vis liudnesnės žinios ateina iš Balkanų fronto. Vokiečių kariumenė, kuriai vadovauja generolas von Falkenhayn, laužo rumunų jiegas ir nesulaikomai eina pirmyn linkui Bukarešto. Paskutinių dienų raportai skelbia, kad vokiečiai užėmė du didelius rumunų miestus Orsovą ir Turnu Severin. Tie du miestai guli prie upės Dunojaus kranto ir buvo pa skutiniai fortai, ginanti kelią į Bukareštą. Puolus ms miestams, vokiečiai e ant Rumunijos lygumalės tuoj apsupti ir pa- Bukareštą.

TEUTONAI PAĖMĖ 4 RUMUNŲ MIESTUS.

Amsterdamas. Teutonai, paėmę rumunų fortifikacijas Orsovo ir Turnu Severin, visu greitumu stumdami rumunus ir jos talkininkus rusus Bukarešto link, pakeliu paėmė dar miestelius: Rochi, De Vede, Valeni ir Aleksandriją. Su šitais miesteliais kliuvo teutonams nelaisvėn 1,600 kareivių ir mažuma amunicijos.

TEUTONAI PAĖMĖ KRAJOVĄ.

Londonas. Rumunijos gyvenimo dienos jau yra skaitomos. Geležinės vokiečių kariumenės iš vienos pusės Falkenhayno, o iš kitos pusės Mackenseno, laužo rumunų jiegas ir eina į pačią rumunų širdį — Bukareštą. Falkenhayno kariumenė Transylvanijoj paėmė didelį rumunų miestą Krajovą ir nesulaikomai eina pirmyn. Mackenseno kariumenė žada persikelti per Dunojų ir apgulti Bukareštą. Jeigu Rusija nepaskubins rumunams greitos pagelbos, tai Bukarештas galės pulti ankščiau kaip už savaitės.

MACEDONIJOJ TALKININKAI TURI PASISEKIMŲ.

Paryžius. Oficiališkai skelbiama, kad talkininkai visu Macedonijos frontu va rosi pirmyn, atimdami iš bulgarų pozicijas. Į šiaurę nuo Monastyrio bulgarai gavę susitiprinimų bandė atsilaikyti prieš serbo-francuzų kariumenę, bet jokiu budu negalėjo. Francuzai užatakavę bulgarus užėmė kaimą Dobromir, o serbai dešiniame fronto sparne pa ėmė kaimą Parahovo. Tuose mušiuose serbo-francuzai paėmė nelaisvėn 300 bulgarų.

VOKIEČIAI SULAUŽĖ RUMUNŲ ATSIGYNIMO LINIJĄ.

Berlynas. Blogos dienos užstojo rumunams. Generolo Falkenhayno kariumenė iš vienos pusės, o Mackenseno kariumenė iš kitos pusės, kaip replėmis spaudžia. Oficiališkai skelbiama, kad Vaiakijoj prie Tirgujiulij rumunų atsigynimo linija tapo sulaužyta. Tas vokiečių laimėjimas suteikė rumunams didžiausius nuostolius, nes dabar vokiečiai galės tiesti savo eiles per Rumunijos lygumas. Rumunai nors smarkiai mušasi, bet prieš dvi puses negali atsilaikyti.

TALKININKŲ LAKUNAI VEIKIA.

Londonas. Keli anglų aeroplanai pakilę nuskrido link Zechruges, vokiečių zeppelinų stoties, Belgijoj ir ją bombardavo. Numetė daugybę bombų, kurios plyšdamos padarė didelius vokiečiams nuostolius. Belgijos pakrantėse, anglų lakunai nuskandino vokiečių tor pėdinį laivą. Francuzų lakunai Somme fronte teipgi pasižymi. Pastarose dienose vienas francuzų lakunas nušovė 22 vokiečių zeppelinus.

RUMUNAMS PASISEKĖ DOBRUDZY FRONTE.

Petrogradas. Laike, kuomet generolo von Mackenseno armija rengėsi pereiti Dunojų, ruso- rumunai surinkę visas jiegas užatakavo teutonus ir sumušė visai dešinį Mackenseno kariumenės sparną Dobrudzy fronte. Tame atake rumunai persilaužė per vokiečių linijas ir užėmė penkis kaimus, 15 mylių nuo Kostanzy geležinkelio į Černovadą Ruso-rumunų kariumenė džiaugiasi netikėtais laimėjimais.

PADĖKAVONĖS DIENOJE

MAŽI MUŠIAI RUSŲ FRONTE.

Petrogradas. Visame rytų fronte eina mažai mušiai. Apielinkėje Parska, upės Narajuvka ir prie Svistelnik nėra žymių permainų. Retkarčiais tik ištinka mažai artilerijos susirėmimai. Vokiečių raportai sako, kad jų kariumenė laimėjo eiles atakų ir paėjo pirmyn Smargonės apygardoje. Vokiečių raportuose teipgi sakoma, kad orui pagėrėjus kariumenės veikimas prasidėjo, nuo Baltikos jurių iki Karpatų.

RUSAI ATMUŠA VOKIEČIUS PRIE STOHOD.

Petrogradas. Ties upe Stohod ir prie ežero Naroč, buvo rusų su vokiečiais didesni ir mažesni susirėmimai. Rusų kariumenė visur pasekmingai atmušė vokiečių užpuolimus. Ties Krevo vokiečiai ilgą laiką bombardavo rusų pozicijas. Kadangi bombardavimas buvo nepasekmingas, tai vokiečiai puolė atakan, bet rusai juos atmušė.

BULGARAI GIRIASI LAIMĖJIMAIS.

Sofia. Vyriausias bulgarų karės štabas skelbia, kad bulgarų kariumenė Macedonijos fronte turi laimėjimų. Tarpe eežrų Ochryda ir Presba serbo-francuzų pėkstininkai tapo sulaikyti. Teip pat vokiečių kariumenė sulaikė serbus prie Parahovo. Į pietus nuo Monastyrio bulgarai nušovė vieną francuzų lakuną. Rumunai sunaikino tiltą prie Carabia ir sudegino savo amunicijos stotį.

GREKIJA ATMETA TALKININKŲ REIKALAVIMUS.

Londonas. Francuzų generolas Fournet buvo pareikalavęs, kad Grekija išduotų talkininkams amuniciją, teipgi milžinišką skaitlių šautuvų ir kitokių karei įrankių. Grekijos valdžia šį talkininkų reikalavimą atmetė ir nesutiko išpildyti jų norų. Talkininkai Grekijai statė reikalavimus dėlto, kad manė, jog karalius Konstantinas amuniciją siunčia teutonams.

Vėliausios Žinios.

Rumunai apleidžia Bukareštą. Teutonų armija iš visų pusių siaubia ir artinasi prie rumunų sostapylės, Bukarešto. Bulgarai trijose vietose persikėlė per Dunojų ir jau tik 30 mylių turi tolumo iki Bukarештui. Iš Bukarešto rumunai krausto visu archyvus ir įstaigas kėlia į Jassi, Moldavijos sostapylę, kuri yra atstume 200 mylių į šiaurryčius nuo Bukarešto, arti Rusijos rubežiaus.

Zeppelinai vėl atlankė Angliją. Keturi Vokietijos zeppelinai vėl atlankė Angliją. Londone nesustojo, tik pralėkdami numetė porą bombų, kuriomis sužeidė vieną moterį, vieną vyriškį ir porą vaikų. Durharme ir Yorkshire numetus porą bombų, Anglijos sargyba pa sveikino juos ir tuojau du zeppelinai, liepsnomis apsiausti, nupuolė į jures, o likusieji pabėgo.

Subankrutijo miestelis. Edwardsville, Ill., kurs buvo skaitomas šlapiausiu miesteliu Illinois valstijoj, turėjęs apie 50 saliunų, subankrutijo. Už skolas jis parduotas. Nupirko Standard Oil Co. firma ir vieton miestelio įtaisys geležinkelio jardą.

Kiaušinių tuzinas bus $1 00. J. E. Weltz iš Chicagos, kiaušinių pirklys, supirko, kur tik gavo pirkti, 72 milijonus kiaušinių ir jų neparduoda, laukia, kol prekė pakils iki 1,00 dol. už tuziną.

Naujas Austrijos ciesorius Fr. Karlas ir jo žmona.

Iš politikos lauko.

Mirtis Austrijos ciesoriaus Pastarųjų dienų bėgyje ant politikos lauko bene svarbiausiu atsitikimu buvo mirtis Austrijos ciesoriaus Franciškaus Juozapo. Mirtis Franciškaus Juozapo yra viena iš vėliausių nuotikių, koki yra surašyti lapuose istorijos namų Hebsburgo. Mirė Austrijos ciesorius didžiausioje politikos suirutėje, baisiame europinės karės sukuryje, kuri nežinia kokią ateitį lems visai Austrijos viešpatystei. Mirė jis nesulaukęs pabaigos kruvinos Europos viešpatyščių skerdynės, kurią uždegė tik nelemta Austrijos politika Balkanuose, nuo dienos 28 Birželio, 1914 metų, kuomet įvyko pasikėsinimas ant Austrijos sosto įpėdinio Franciškaus Ferdinando ir jo žmonos.

Neišsipildė pranašavimas ir prakeikimas grafo Karolyj, nes Austrijos ciesorius mirė ankščiau negu butų savomis akimis pamatęs ateityje Austrijos likimą.

Senelis Franciškus savo gyvenime, politikoje atlošė svarbią rolę. Beveik iki paskutinių gyvenimo dienų valdė šalį ir politikoje buvo pirmas. Sakoma, kad Lapkričio mėnesyje pereitų metų, kuomet kaizeris viešėjo Vienoje, senelis Franciškus išsireiškė, kad nori padaryti atskirą taiką su Rusija, bet kaizerio užsispyrimas neprileido prie to.

Trumpa Francišk. Juozapo biografija. Franciškus Juozapas, sunus, Franciškaus Karolio ir dėdė Ferdinando, gimė 1830 metuose. Turėdamas 18 metų užėmė Austrijos valdymo sostą, laiku, kuomet Austrijai buvo liudnos dienos. Mirus dabartinio mirusio Franciškaus Juozapo diedukui Franciškus, Austrijos valdymo sostą užėmė vyriausias sunus Ferdinandas. Naujas ciesorius buvo silpno proto ir nemokėjo vesti šalies valdymą. Pasinaudodamas tuo tulas Metternick pradėjo kištis į šalies valdymo reikalus, o paskui ciesoriui tapo toks įtekmingas, kad beveik visus šalies reikalus paėmė į savo rankas. Metternick buvo žmogus žiauraus budo ir pradėjo spausti žmones teip, kad neužilgo visa Vengrija sukilo prieš Austriją, o ir pačioj Austrijoj užsidegė revoliucija. Metternick bijodamas pavojaus savo gyvaščiai, pabėgo į Angliją, o ciesorius Ferdinandas išleido naują konstituciją. Bet Ferdinandas jausdamas save silpnu šalies valdyme, o prie to siaučiant sukilimams, pasitraukė nuo sosto. Jo vietą turėjo užimti brolis Karolis, bet patyrus, kad Karolis yra dar silpnu šalies valdymo sostas buvo pavestas dabar mirusiam Franciškui Juozapui.

Laike, kuomet Franciškus Juozapas užėmė šalies valdymą, Vengrijoj siautė naminė karė. Franciškus Juozapas su pagelba Rusijos 1849 metais nutildė Vengrijoj maištus, bet neužilgo po tam kilo karė Italijoj. Lombardija susivienijo su Piemonte, o Venecija apskelbė neprigulmybę. Austrijai pavyko užvaldyti sukilusias provincijas, bet neapykanta link Austrijos neužgeso. Tame laike dėlei politikos vos neištiko karė ir Austrijos su Prusija.

Franciškus Juozapas jausdamas save pergalėtojum ir turėdamas 24 metus, apsivedė su Elzbieta, duktere Maksimilijono, Bavarijos kunigaikščio, kuri vos turėjo 16 metų.

Pavasaryj 1859 metais užsidegė karė vėl Italijos su Austrija, dėlei Lombardijos kurioje Austrija šeimyninkavo. Italija su pagelba Francuzijos nugalėjo aust-

rus ir galutinai sumušę prie Salferino ir San Martino užvaldė Lombardiją ir Apeninų pussalį. Vengrija matydama Austrijos pralaimėjimą su Italija, vėl sukilo prieš Austriją, reikalaudama savivaldos. 1861 metais Vengrijai tapo išleista konstitucija, įsteigtas parlamentas, į kurį buvo renkami atstovai. Vienok Vengriją nepasitenkino tuom ir toliau reikalavo suteikimo savivaldos. Savo tikslą Vengrija atsiekė ir 1867 metais Franciškus Juozapas apsišaukė Vengrijos ciesorium. Budamas sumanus šalies valdyme, mokėjo suartinti politikos ryšius Vengrijos su Austrijos teip, kad paskui nebuvo jokių kivirčų. Tuo pačiu laiku ištiko karė Vokietijos su Austrija. Austrija pralaimėjo ir turėjo padaryti taiką ant tokių išlygų, kokias statė Vokietija. Neužilgo po tam Italija vėl apskelbė karę Austrijai, kurioje Austrija irgi pralaimėjo. Šiuo sykiu Italija atėmė Veneciją ir privertė pripažinti, kad Italija skaitysis sujungta viešpatystė.

Po tų nelaimingų Austrijai karių naminiai atsitikimai nedavė ciesoriui ramumo. Ir teip, 1889 metuose Mayerlingo rumuose staiga mirė sosto įpedinis kunigaikštis Rudolfas ir baronienė Wetcherg. Paskui 1898 metuose tapo nužudyta pati ciesorienė Elzbieta. Šis atsitikimas ypač atsiliepė ant ciesoriaus sveikatos ir nervų. Mirus Rudolfui sosto įpediniu buvo paskirtas brolis Karolis Liudvikas, bet ir tas 1896 metuose mirė. Ant galo sosto įpediniu buvo paskirtas Franciškus Ferdinandas, kuri irgi patiko nelaimingas atsitikimas, nes kaip žinoma, Birželio 28 d. 1914 m. Saravijive tapo nužudytas pasikėsinime. Paskutinė tragedija atsiliepė netik ant paties ciesoriaus, bet ir ant visos Austrijos, nes ta tragedija uždegė europinę karę, kuri ir šiądien dar liepsnoje po visą Europą.

Siaučia kruvina skerdynė Europoje. Franciškus Juozapas nesulaukė jos pabaigos. Jis mirė tarp griausmo kanuolių, tarp milijonų žmonių, siunčiančių prakeikimą....

Iš Svietur

RUSIJOS PRIEMERAS PASITRAUKĖ NUO SAVO VIETOS.

Londonas. Rusijos ministerių priemeras M. Sturmer pasitraukė nuo savo vietos. Jo vieton yra paskirtas dabartinis Rusijos kelių ministeris Aleksandras Trepov'as. Rezignuojantis priemeras Sturmer yra skiriamas caro rumų užveizdėtojum. Kokios priežastįs priemerą vertė rezignuoti, dar nežinia, nes žinios ateinančios iš Petrogrado yra vienos kitoms labai priešingos.

GREKIJA PRIEŠINASI TALKININKAMS.

Atėnai. Grekijos ištikimoji karaliui kariumenė atsisakė apleisti Katerina miestą ant talkininkų reikalavimo. Talkininkai matyt tikrai stato Grekijai savo reikalavimus, nes vyriausias vadas talkininkų kariumenės veikiančios Macedonijoj, apreiškė, kad jeigu Grekija nepildys jų rekalavimų, tai patįs talkininkai išvarys grekus iš Katerinos miesto.

VOKIEČIAI ŽIAURIAI ELGIASI SU RUSŲ OFICIERAIS.

Londonas. Rusų oficierai, patekę į vokiečių nelaisvę, buvo suvaryti į vieną abazą ir nesvietiškai kankinami už neišdavimą stovio rusų kariumenės. Rusų valdžia sužinojus apie tokį vokiečių žiaurų elgimąsi su rusų oficierais, apreiškė Vokietijai, kad jeigu vokiečiai nepaliaus panašiai elgtis su rusų oficierais, tai toks pat likimas laukia ir vokiečių oficerų rusų nelaisvėje. Rusai atsakymui laiką paskyrė 14 dienų.

SUKILIMAI PRIEŠ VOKIEČIUS BELGIJOJ.

Amsterdamas Prievarta varymas belgų į Vokietijos gilumą nesiliauja. Vokiečiai kemša į kalėjimus visus tuos, kurie tik pasipriešina. Pilni kalėjimai yra prikimšti belgų. Gyventojai miestelio Lessines sukilo prieš vokiečius, kuomet sužinojo, kad visi vyriškiai bus išsiųsti į Vokietiją. Ant geležinkelio stoties minios žmonių išdaužė vagonų langus ir grumojo pavojum vokiečių valdžiai. Tik tuomet pavyko numalšyti įnirtusią minią, kuomet pagrumota visų sušaudimu.

MIRĖ SUKURĖJAS EUROPINĖS KARĖS.

Amsterdamas. Šiomis dienomis Viennoje pasimirė grafas Tschirsky und Bagendorff, Vokietijos ambasadorius Austrijoje, kuriam primetama kaltę iššaukime europinės karės. Sako, kad jis sukurstė Austriją prieš Serbiją, iš ko kilo visasvietinė skerdynė. Berlyne jis buvo labai gerbiamas, nes sakoma, kad tik jo pastangomis Austrija su Vokietija suėjo į šitą vienybę, kurių šiądien talkininkai negali įveikti.

ŠAUDĖ Į VOKIEČIŲ LAIVĄ.

Kopenhaga. Norvegijos torpėdinis laivas, patėmyjęs plaukiant vokiečių laivą, davė ženklą, kad sustotų. Kadangi vokiečių laivas nepaisė ant to ženklo, tai torpėdlaivis pradėjo į jį šaudyti iš kanuolių. Paskui pasivijęs sulaikė, pasiėmė visus telegrafo aparatus ir paleido. Norvegija nuo pradžios europinės karės užgynė, kad nė vienas svetimas laivas negalėtų naudotis telegrafais Norvegijos vandenyse.

DIDELIS SMUGIS ANGLIJAI.

Londonas. Naujas ir didelis smugis ir vėl patiko Angliją. Milžiniškas ligonbutinis laivas "Britanic" tapo paskandintas Aegean jurėse. Šis laivas buvo vienas iš didžiausių White Star Line kompanijos laivų. Įtalpos turėjo 50,000 tonų. Apie 50 važiavusių ypatų "Britanic" laivu žuvo, 1,106 išgelbėta. Laivas nuskandintas prie Kea salos (pietryčiuose nuo Atlantiko, Aegean jurėse). Pirmos žinios pasiekusios Londoną apie nuskandinimą "Britanic" tvirtino, kad 200 slaugytojų ir 100 daktarų, daugiausiai amerikonų, nuskendo, bet vėliau pranešta, kad tos žinios buvo neteisingos.

CHINAI DARBININKAI EUROPOJE.

Londonas. Yra patirta, kad talkininkai, o ypač Rusija ir Francuzija parsitraukė tukstančius chinų darbininkų į savo amunicijos fabrikus, o savuosius žmones siunčia karės frontan. Šiądien Francuzijoj randasi apie 20,000 chinų darbininkų amunicijos fabrikuose. Sakoma, kad Francuzija padarė sutartį su Chinų valdžia, kuri žada pristatyti Francuzijai dar apie tiek darbininkų. Rusija padarė sutartį teipgi ant 20,000 chinų. Apie 5,000 jau yra atvykę Rusijon. Sakoma, kad chinai yra geri amatninkai ir nekuriuose fabrikuose uždirba daugiau kaip penkis rublius į dieną.

IŠ SUVIENYTŲ VALSTIJŲ

ATVEŽTA DAUG AUKSO IŠ ANGLIJOS.

New York, N. Y. Iš nekurių šaltinių žinios pareina, kad Ottavo mieste, Kanadoje, randasi atvežta keli milijonai dolerių, kuriuos Anglija į čia atgabeno auksu. Tas auksas tuojau žadama pristatyti New Yorkan. Ottavoje auksas skaitomas kaipo rezervas Anglijos bankų. Kokiu budu tas auksas tapo atvežtas į Kanadą, nėra žinių. Spėjama, kad jį atvežė Anglijos karės laivai.

PABRANGO DUONA.

Aurora, Ill. Duonos kepalėlis, kurs pirmiau buvo parduodamas po 5 centus, dabar jau pabrango ant 1 cento. Duonkepiai skundžiasi, kad jie parduodami kepalėlį po 5c. neturi uždarbio, nė pusę cento. Be to duonkepiai sako, kad netolimoj ateityj visose Suvienytose Valstijose dar labiau pabrangs duona, kadangi miltų prekės žymiai kįla augštyn.

MISSOURY IR KANSAS VALSTIJOS GALI LIKTI BE PAUKŠČIŲ.

Kansas City, Kansas. George H. Lakrome, didelis paukščių mylėtojas, pradėjo varyti smarkią agitaciją, kad farmeriai ir valdžia Missoury ir Kansas valstijų pradėtų rupintis paukščių likimu. Sako, kad jeigu nebus atkreipta doma į nepaprastą naikinimą giedančių paukščių, tai tose valstijose gręsia jų visiškas išnykimas. Lakrome sako, kad vien katės kasmet išnaikina daugiau kaip 55,000,000 paukščių.

APIPLĖŠĖ.

New York, N. Y. Arthur Moirfy, žymus politikierius grįžo namo vėlybam vakare. Jis namus pasiekė laimingai, bet kuomet įėjo į priemenę, jam pastojo kelią keturi plėšikai, kurie įsivilkę į kambarius, atėmė 2,100 dolerių ir laikrodį. Teipgi numaustė ir brilijantinius žiedus. Apdaužę Moirfy ir susidėję jo turtus dingo nepalikdami jokio pėdsakio.

JACK LONDON MIRĖ.

San Francisco, Cal. Pora dienų atgal buvo paskelbta, kad sunkiai susirgo Jack London, žymus Amerikos rašytojas—novelistas. Jis buvo susirgęs staiga, nes tarnas rado apalpusį lovoje. Dabar žinios pareina, kad jis jau numirė. Pildydami paskutinę mirusiojo rašytojo valią, jo giminės kuną sudegino ant laužo be jokių apeigų. Sudegintas tapo Oaklande, Californijoj, o pelenai išbarstyti vėjo išnešiojimui.

SUFRAGISČIŲ MOKYKLA BALTIMORĖJE

New York, N. Y. Neužilgo Baltimorėje bus atidaryta Amerikos sufragiščių mokyklą. Kursai toje mokykloje tęsis tik vieną savaitę laiko. Lekcijomis bus nurodoma, kaip moterįs turi kovoti kad išgavus sau lygias politiškas tiesas su vyrais. Apart to, dar bus mokinama: moterių judėjimo istorija, argumentacija, parlamentariškos tiesos, oratorija ir organizavimas moterių draugijų.

DIDINS SUV. VALSTIJŲ LAIVYNĄ.

Washington, D. C. Kariškas Suv. Valst. laivynas sulyginant su kitų viešpatyščių laivynais yra menkas ir silpnas. Dabar Washingtone jau apkalbama įnešimas, kuriame norima padidinti Suv. Valstijų karės laivyną. Artimiausioje ateityje žadama pabudavoti 4 kreiserius, 4 šarvuočius, 29 submarinus ir 20 mininkų. Dalis darbo žadama pavesti privatiškiems laivų statymo fabrikantams, o kitą dalį at liks pati valdžia.

MOTERĮS SURINKO $40,000,000 KARĖS FONDAN.

New York, N. Y. Kanados priemeras Sir Robert L. Barden, kanadiečių kliubo pokilyje New Yorke, apreiškė, kad įvairios Kanados moterių draugystės karės reikalams surinko nuo $40,000,000 iki 50,000,000 dolerių. Apart to priemeras papasakojo, kad Kanada karės laukan pasiuntė 144,000 kareivių, iš kurių apie 100,000 tapo sumobilizuota pirmųjų 100 dienų bėgyje.

RENGIA AIRIJOS REVOLIUCIJĄ.

Boston, Mass. Airijos tėvynės patriotai Amerikoje važinėja po miestus su prakalbomis ir renka aukas naujai airių revoliucijai Airijoj. Už suaukautus pinigus bus supirkta daugybė šautuvų ir amunicijos, kuri užsidegus revoliucijai bus pasiųsta Airijon. Sakoma, kad revoliucija užsidegs greitu laiku ir siaus iki Anglija nenuims nuo airių savo geležinę ranką. Amerikos airiai tam tikslui noriai aukauja.

NAUJAS PAČTO SKYRIUS.

Chicago, Ill. Su 1 diena Sausio, 1917 metų, Chicagoje, New Yorke ir San Francisco bus įsteigti nauji pačto skyriai, kuriuose bus tvarkomi toki laiškai ir siuntiniai, kokių negalima pristatyti adresantams dėlei negerų ar neaiškių adresų. Chambell, viršininkas Chicagos pačto apreiškia, kad tik į vieną Chicagą kasdien ateina apie 50,000 laiškų, kurių negalima išnešioti. Ikišiol toki laiškai buvo siunčiami į Washingtoną.

NORS SYKĮ VILLA TAPO SUMUŠTAS.

El Paso, Tex. Oficiališkai skelbiama, kad prie Chihuahua City, Mexikoje, valdžios kariumenė smarkiai sumušė Villą. Jis su savo gauja plėšikų bėga į kalnus. Carranzos kariumenė vėjasi. Daug villistų tapo užmušta, teipgi nemažai pateko nelaisvėn. Nežinia kaip ilgai Carranzos šalininkai turės ramumą po šitos pergalės.

V. Bartuševičienė
Surinkusi daugiausia aukų "Lietuvių Dienoje".

Kiek aukų surinko "L. D." Clevelande.

V. Bartuševičienė	211,00
A. Kranauskas	103,90
R. Zitkevičius	87,04
J. Zeniavičius	65,30
Bindokas	27,11
A. Grybauskas surinko darbininkų Ottis Steel Co.	tarp 87,70
M. Sacevičia	6,35
J. Cyrgalis	13,44
J. Baltrukonis	9,30
A. Yanukenas	5,78
M. Povilauskas	9,15
J. Vaišvila	2,12
P. Šarkauskas	17,29
Prokupas	6,26
Zvalskienė	6,33
P. Skunskis	10,48
A. Gesiavičia	1,44
V. Debesis	39,87
E. Martinkienė	15,36
K. Žilinskas	6,20
A. Martišauskienė	20,14
G. Kavaliuniutė	24,50
Tereškiavičienė	7,17
A. Lekavičiutė	19,22
A. Poviloniutė	38,32
M. Malinauskienė	18,86
Skuodienė	19,28
A. Černiutė	27,52
M. Garmienė	29,93
G. Kudirkiutė	23,72
V. Ignatavičiutė	32,58
K. Černiutė	29,90
M. Baltrušaičiutė	22,22
O. Skunskiutė	28,85
P. Skripkauskiutė	38,11
A. Malskiutė	27,94
A. Černauskienė	24,63
A. Usevičiutė	25,86
J. Baltrukoniutė	19,26
O. Žvingiliutė	20,01
A. Palaimiutė	47,54
A. Aukštakalniutė	23,31
J. Povilioniutė	23,35
O. Montviliutė	24,26
Ad. Bacinskas	18,24
K. Paliulionis	14,36
P. Čeriaukienė	19,98
O. Gribauskienė	19,31
A. Pauliukaitė	13,23
E. Garenkščiutė	22,79
M. Kunsaičiutė	7,71
V. Kareckiutė	13,07
A. Dabošinskiutė	18,13
Koruzienė	9,73
J. Maroziutė	35,33
E. Gajauskiutė	16,13
G. Žebienė	11,90
E. Vidugirienė	35,81
M. Kriščiukaitė	8,19
B. Yankiavičia	6,39
G. Kavaliuniutė	23,63
S. Amrozaičiutė	16,94
A. Grigaliutė	10,16
A. Garviliutė	16,78
M. Skripkauskiutė	20,16
M. Muškiutė	9,13
M. Bulotienė	9,82
K. Karpavičiutė	16,43
A. Klikunienė	12,93
B. Stasiliutė	15,32
J. Kadaičiutė	18,11
M. Dapkuniutė	13,06
A. Sadauskienė	3,35
Mrs. M. Hino	7,05
E. Deltuviutė	18,13
J. Vaižmužis	16,31
A. Seveikiutė	7,73
E. Skleritė	9,16
P. Aukštakalniutė	8,93
E. Zidžioniūtė	10,41
M. Račkaitienė	27,22
A. Navickienė	4,41
M. Žilinskienė	26,36
A. Barzdaitis	7,11
A. Samuolis	2,72
M. Kemežiutė	12,56
A. Stapulionis	32,69
A. Liutkevičia	11,92
H. Miliauskiutė	30,91
U. Čezauskiutė	10,90
M. Miliauskiutė	21,34
G. Serniutė	22,19
E. Šimkevičia	11,45
A. Kvelauskas	26,84
A. Kučinskiutė	13,05
A. Slivinskiutė	11,39
O. Liutkevičienė	20,32
K. Brazienė	5,63
M. Rusiackienė	9,35
L. Vasiliauskiutė	12,44
E. Deltuviutė	18,93
Amilia Skleris	15,58
A. Gradinskienė	8,93
J. Mazuraitis	9,27
A. Dabožinskiutė	6,05
Šulckiutė	17,74
B. Brsk.	21,25
S. Ramauskienė	7,85
S. Sakalauskas	12,85
M. Traškauskiutė	2,75
V. Janciunaitė	28,62
M. Jankauskienė	24,50
Z. Bagdžiuniutė	39,39
O. Matulaičiutė	7,73
Janulaitė	3,83
M. Černauskiutė	12,71
D. Sabaliauskiutė	32,80
F. Daugirdžiutė	8,42
A. Samaičia	5,89
Z. Šerkšniutė	8,46
O. Daudžiutė	5,20
Rakauskiutė	13,65
Skuzinskienė	8,60
Šarkus	9,53
Adomaitienė	8,87
K. Mickevičiutė	37,25
M. Dudziutė	14,86
M. Kerdziutė	19,31
K. Pečiuliutė	17,02
A. Remeikienė	13,99
O. Adomaičiutė	11,37
P. Česnavičienė	15,02
P. Štaupienė	28,70
J. Žvingiliutė	13,37
T. Dagiliutė	14,52
A. Vanogiutė	7,33
A. Graičiunienė	6,84
P. Vaboliutė	17,60
C. Adomaičiutė	13,32
O. Gruodziutė	12,71
V. Vidugiriutė	8,73
O. Vaškauskiutė	12,68
A. Bartkus	23,34
A. Krasauskiutė	10,26
A. Vinckauskiutė	12,56
O. Butirienė	9,34
A. Gudaičiutė	24,48
M. Daudžiutė	24,24
P. Glugodienė	9,77
J. Bendoraičiutė	7,30
A. Černiutė	18,15
S. Jonila	18,40
A. Siutkevičiutė	1,29
U. Suckaitė	12,59
O. Yanušaitė	10,04
O. Kuziuniutė	9,71
L. Adomaičiutė	21,10
M. Adams	16,69
R. Adams	18,63
V. Rakauskiutė	23,84
F. Ališinkaitė	8,65
M. Palaimiutė	34,70
O. Lisauskienė	18,39
K. Žilinskienė	17,37
P. Žolienė	6,28
O. Skupaičia	10,74
J. Slaminiutė	19,92
J. Šukis	8,50
A. Dominikaitė	12,68
M. Pastarnokaitė	12,61
M. Adomaičiutė	41,13
T. Šimkunienė	37,98
A. Melinienė	9,50
R. Garniutė	19,74
G. Stumbriutė	13,35
G. Vidugiraitė	8,28
P. Paczes	1,65
A. Yanulionis	20,17
M. Kazlauskas	9,17
K. Liukpetrienė	9,32
B. Fola	5,46
O. Gribauskienė	16,85
O. Valentienė	7,20
O. Vesiliutė	10,82
O. Narvišiutė	9,00
A. Mikutaitė	9,70
J. Gardžiulas	5,95
A. Garmus	6,00
O. Navickienė	24,66
J. Daudžiutė	14,46
B. Vilimienė	30,62
O. Adomaičiutė	19,26
M. Gaideliutė	20,24
M. Butkevičiutė	15,45
M. Diglienė	9,05
O. Karuziutė	7,91
N. Žilinskiutė	3,43
Eidukevičiutė	5,63
M. Zarskienė	24,53
K. Venckiutė	2,56
A. Makauskas	9,92
J. Mitkus	4,01
Bielskis	7,55
A. Kunsaičiutė	7,42
A. Montviliutė	17,72
M. Malinauskienė	3,77
A. Baltrušaitė	17,24
U. Karpavičiutė	13,46
O. Kunsaitienė	7,58
M. Michel	1,80
K. Venskiutė	8,72
J. Žukavičiutė	17 72
E. Reveltienė	8,05
J. Pašavieckiutė	7,29
Švedaitis	2,47
R. Saboliauskiutė	4,72
K. Kubilius	12,30
T. Gudonis	12,13
F. Saskiavičia	14,50
M. Raibikiutė	6,82
V. Siutkevčienė	7,08
V. Bukauskas	2,17
M. Rusiackas	3,06
K. Skirutis	2,30
O. Vikenaitė	6,23
J. Brazaitis	6,47
V. Velioniškis	2,65
K. Zvalskienė	6,44
V. Yurgylas	3,11
M. Šimonis	3,78
T. Ulinckiutė	4,74
A. Juškevičienė	11,50
Čeriaukienė	14,28
Jankauskas	16,57
B. Šukienė	14,28
J. Mušinskas su Laurinu	10,00
F. Yablonskis	8,30
J. Stapulionis	4,80

Rinkėjos, kurių nuo dėžučių buvo nupuolę numeriai:
P. Burke,
P. Zajauskiutė,
O. Samuoliutė,
Lapkauskaitė,
O. Eidukaičiutė,
A. Kundrotas,
Kalvaičiutė,
A. Venckiutė,
O. Liutkevičienė,
Kačinskiutė,
O. Žukauskienė,
O. Skupaičia,
O. Smalskiutė,
A. Ramanauskiutė,
O. Kazlauskaitė,
Vanagaitė,
A. Mikolaičiutė,
A. Meiliuniutė,
A. Žitkevičiutė,
Yvanauskaitė,
Macevičiutė.

Rasta dėžutėse nuo kurių buvo nupuolę numeriai

Dėžutė	1	19,30
„	2	4,60
„	3	7,80
„	4	4,20
„	5	16,19
„	6	3,68
„	7	23,16
„	8	17,14
„	9	9,80
„	10	11,52
„	11	5,90
„	12	9,15
„	13	20,05
„	14	8,00
„	15	4,84
„	16	16,03
„	17	21,16
„	18	18,52
„	19	6,71
„	20	11,13

Rasta numeruotose dėžutėse, bet nebuvo pažymėta kas pririnko.

Dėžutės	num.	828	12,65
„	„	877	14,18
„	„	886	2,14
„	„	824	,02
„	„	845	1,68
„	„	32	17,30
„	„	16	11,05
„	„	41	1,30
„	„	62	2,35
„	„	276	4,09
„	„	206	3,17
„	„	281	6,53
„	„	250	7,04
„	„	287	6,23
„	„	219	8,21
„	„	342	14,43
„	„	367	4,91
„	„	308	5,75
„	„	387	15,35
„	„	371	9,56
„	„	301	13,63
„	„	429	1,95
„	„	416	5,29
„	„	490	10,50
„	„	463	9,75
„	„	453	4,72
„	„	475	17,81
„	„	632	7,82
„	„	603	4,28

Viso iki 17 dienai Lapkričio surinkta $4,465,35
Išsiųsta Am. Raudonam Kryžiui $4,233,49
Apmokėta bylos: už ekspres, ženklelius, kaspinus ir kas toje dienoje buvo reikalinga 228,96
Lieka pas iždininką 1,95

"Liet. Dienos" sekretorius,
J. Čeriauka.

DARBAS IR PRAMONĖ

Geri laikai tęsis ilgai. Be jokios abejonės ilgus "gerus laikus" Amerikoje pranašauja viena iš tobuliausių pramonės institucijų "National City Bank of New York". Šita institucija turi savo intekmę visuose pasaulio kampuose, nes visur veda ji savo interesus. Ji savo patyrimais pranašauja Amerikos ateičiai daug vilties.

Bovelnos pramonė žymiai kįla. Apart kitos neišdirbtos medegos, bovelna pradėjo žymiai kilti. Visur stokuojant darbininkų, jokiu budu negalima išpildyti greitus reikalavimus. Pirkliai turi viltį, kad bovelnos prekė žymiai pakils užstojus žiemos sezonui, nors bovelninių drabužių prekė augštai pašoko ir žiemos nemačiusi. Bovelnos pabrangimo laukiama ne iš priežasties pabrangimo ne išdirbtos medegos, bet todėl, kad ne fabrikantai rupinasi savo išdirbiniais, tik pirklių agentai. Ir tą situaciją fabrikantai mokėjo pritaikyti savo naudai. Tokios-pat ateities laukiama su vilnomis ir vilnoniais išdirbiniais.

Auksas iš užrubežių vis atplaukia. Atplaukimas iš Europos aukso į šią šalį, bankininkams neduoda progos pakelti didesnius "diskontus". Nuo pradžios Gegužio mėnesio iki šiam laikui, užrubežiniai transportai į New Yorką atgabeno aukso iš Europos daugiau negu už tris šimtus milijonų dolerių vertės. Abelnai imant nuo Naujų Metų ikišiol Amerikon iš Europos atvežta aukso už $410,000,000.

Tam visam prisižiurint ir prisiklausant geriems pramoninkų ir fabrikantų pasigyrimams, matosi reikalingų patarti darbininkams atkreipti į tai atydą ir prie kiekvienos progos stengtis išreikalauti sau geresnių sąlygų, prie kiekvienos progos reikalaujant algų pakėlimo. Nesulyginamas daiktas, kad kuomet fabrikantai savo įeigas skaito milijonais didesnėmis už praeitus laikus, o darbininkai dirba veik už mažesnes algas negu kuomet nors pirmiau. Rods, algos šiądien didesnės keliais centais, bet užtaigi nuo jų atlupama kelias dešimtis kartų daugiau, mokant kurkas brangesnes randas, už drabužį ir valgio produktus, negu tas buvo keli metai atgal, kuomet algos buvo keliais centais mažesnės. Tas viskas paeina iš pragobumo tų pačių pramoninkų, pirklių ir fabrikantų, kurie džiaugiasi savo didelėmis apyvartomis ir darbininkus ramina "gerais laikais" ateityje. Dabar darbininkams proga statyti savo reikalavimus, kuomet fabrikantų ir pirklių skundžiamasi ant stokos darbininkų.

Geležinkelių pelnas nedidžiausis. Kuomet kitos pramonės šakos skaito savo pelną pilnomis saujomis mieruodamos pinigus, tuom patim laiku, bėgyje 1916 m. geležinkelių kompanijoms lieka tik 5.6 nuošimtis. Laikraštis "Railway Age Gazette" sako: "5.6 nuošimtis yra mažu daiktu sulyginus su įeigomis ir pelnu plieno ir geležies liejyklų ar automobilių fabrikų. Vėliausis raportas automobilių fabriko "Ford Motor Co." parodo, kad metų bėgyje turėjo gryno pelno $60,000,000, arba 3,000 nuošimtį nuo $2,000,000 kapitalo. Tokiu budu kompanija gali išmokėti 60 nuošimtį dividendo ir kapitalo padidinimui dar lieka $50,000,000. Keliolikoj kitų automobilių fabrikų buvo 20—30 nuošimtis dividendo". "Wall Street Journal" skelbia, kad plieno ir geležies liejyklos davė pelno 1916 metais tiek, kad užteks pilnai dešimčiai ateinančių metų apmokėjimui dividendo savo akcijonieriams. Gi geležinkelių apyvartos jokiu budu ir niekad negali atnešti,tiek pelno, kiek jo atneša automobilių išdirbystės ir liejyklos.

Karės reikmenįs nėra vienatinė nauda amerikoniškos pramonės. "New York Journal" prirodinėja, kad klaidingai mano tie, kurie tiki, kad užsakymai kariaujančių viešpatysčių ir išdirbimai karės reikmenų yra priežasčia "gerovės" Amerikos išdirbystėje. Sako, kad užsakymai kariškų reikmenų nelošia svarbios rolės didžiojo darbų ir pramonės judėjimo. Tam yra kiti šaltiniai. Išdirbystė kariškų reikmenų čia yra tik maža dalele, prisidedančia prie darbų ir pramonės judėjimo. Geriausiu barometru, užregistruojančiu šaltinius, suteikiančius naudą, yra bankos. Bankų-gi skaitlynės parodo, kad metinės apyvartos buvo už $240,000,000,000. Tavorai produktuose ir karės reikmenyse, išvežtuose į Europą siekia sumos $4,250,000,000,

Jokioje kitoje šalyje, išimant Rusiją su jos žmonių skaitlium, nėra tokios mažos naminės apyvartos.

Karės reikmenįs davė milijardą apyvartos. Metų bėgyje, Suvienytos Valstijos Europos viešpatystėms pristatė ginklų ir amunicijos už $485,000,000. Išsiųsti talkininkų armijai reikalingi aeroplanai, automobiliai, motorcikliai, tvoroms dratas ir kitoki dalykai, pasiekia $184,000,000. Jeigu prie tos sumos pridėsime dar $302,000,000 už išsiųstus arklius, mulus, geležinkeliams vagonus ir lokomotivas, įvairios mašinos, šėnis geležinkeliams, autuvus ir gazaliną, tai viso gausime sumą $972,000,000, uždengiančią visus kitus išvežtus dalykus, nepriskaitomus karės reikmenims. Reiktų dar priskaityti ir išsiųstus valgio produktus, bet su tais tiek to, nes jie buvo išsiunčiami ir ramumo laikuose. Apart visko galima dar prie karės reikmenų priskaityti ir varį, misingį, nikelį, zinką, pakinklus ir balnus. Abelnai paėmus tas eksportas nebus didesnis kaip $1,400,000,000. Daug dalykų šito skyriaus buvo Europon gabenama ir ramumo laikuose. Taigi čia suminėti dalykai, reikalingi Europos armijai, nesudaro net trečios dalies viso exporto 1916 metų.

DARBŲ DIRVA

— Niagara Falls, N. Y. Katilų darbininkams kompanija nustatė 8 val. darbo ir pakėlė algas.

— Potsville, Pa. Reading anglių ir geležies kompanija pakėlė darbininkams algas. Darbininkai džiaugiasi netikėtai gavę 30c. daugiau į dieną.

— Niagara Falls, N. Y. Grand Trunk geležinkelio darbininkai straikuoja. Jie reikalauja sutrumpinimo darbo valandų ir pakėlimo algų.

— San Francisco, Cal. Kalviai ir geležies architektai susitaikė su darbdaviais. Kompanija sutiko ant 8 darbo valandų.

— Toronto, Ont. Daily dėžių unijos darbininkai straikuoja. Reikalauja 45c. į valandą.

— Tacoma, Wash. Kasyklų kompanija angliakasiams pakėlė algas ant 5 nuošimčio. Darbininkai buvo sustraikavę.

— Boston, Mass. Valgomų daiktų sandėlių pardavėjai susiorganizavo į uniją. Iš sykio į uniją prisirašė 5000 darbininkų. Darbdaviai nusigando. Bijo straiko.

— Philadelphia, Pa. Dvie jų didelių fabrikų vežikai straikuoja. Reikalauja pakėlimo algų.

— Jacksonville, Fla. Gatvekarių darbininkai straikuoja. Nori, kad kompanija pagerintų buvį ir pripažintų jų uniją.

— Lancaster, Pa. Švino fabriko darbininkai buvo sustraikavę. Straiką laimėjo. Dabar dirbs tik 8 valandas į dieną ir gaus 41c. į valandą.

— Per visas Suvienytas Valstijas, firma Standard Oil Co., visose savo šakose įvedė 8 valandas dienos darbo. Dieninės darbininkų algos, kol kas, palikta cielybėje.

— Chicago, Ill. Illinois Glass Co. firma įvedė 8 valandas dienos darbo. Algos palikta tos pačios, kurias pirmiaus mokėta už 10 valandų.

— Youngstown, O. Youngstown Iron & Steel Co., spaudintais plakatais paskelbė darbininkams, kad nuo 15 Gruodžio visiems darbininkams pakeliama algos 10 nuošimčiu. Šitame fabrike dirba apie 20,000 darbininkų.

— Stenbenville, Ohio The Labelle Iron Co. savo biulitėnuose išlipdė oficiališkus paskelbimus, kad nuo 1 d. Gruodžio darbininkams pakeliama algos 10 nuošimčiu.

— San Francisco, Cal. Standard Oil kompanijos darbininkai gavo 8 val. darbo dieną. Ten dirba apie 8000 darbininkų.

— Fairmont, W. Va. 10,000 šios apielinkės angliakasiams pakelta mokestis ant 10 nuošimčio.

— Peoria, Ill. Electrical Workers unija padarė sutartį su Light kompanija. Kompanija pakėlė darbininkams algas ant 10 nuošimčio ir pagerino darbo sąlygas.

Iš Lietuvių Gyvenimo

LIETUVOJ.

Gyvenimas Lietuvoje Vyriausybės vietose visokiais viršininkais yra daug atsiųstų iš Poznanės lenkų, kurie elgiasi su vietos gyventojais ne visai tinkamai.

Prekės nepaprastos: cukraus svaras 50 kap.; muilo sv. 1 rb.; žibalo nėra; žvakių svaras 1 rb. Nėra kuo dirbti laukų: apymenkis arklys — 600 rub.; karvė iki 1,000 rb.

Vokiečių vyriausybė yra kvietusi ir ramiuosius lietuvius gyventojus eiti dirbti Vokietijos gilumon amunicijos fabrikuose. Nuo tokių pasiulymų žmonės atsisakė ir pasiulė imti į fabrikus dirbti lietuvius belaisvius (nes fabrikuose galima gerai uždirbti, ir liet. belaisviai galėtų gerai gyventi iš uždarbio). Lietuviai pasilikę tėvynėje, bando visus lietuvius belaisvius sutraukti į vieną arba bent į kelias stovyklas (lagerius), idant patogiau butų šelpti. Teipgi bandoma išgauti lietuvis cenzorius, kad belaisviai galėtų lietuviškai susirašinėti.

ŠVEICARIJOJ

Paskutinėje lietuvių Lozanos Konferencijoje, tarp kitų dalykų, nutarta kuogreičiausiai steigti Informacijos Biuras. Biuras privalo susidėti iš Augštosios Tarybos — 5 žmonės — ir paties Biuro, vedamo Gabrio. Augštoji Taryba privalo nuolat buti Šveicarijoj. Biuras privalo tarp kitko leisti įvairaus turinio raštus.

Likusieji Lietuvoje žmonės prašo lietuvius inteligentus, kas tik gali, grįžti tėvynėn, nes jaučiama didelė darbininkų stoka.

Konferencija teippat nutarė kalbinti ir Amerikos lietuvius grįžti tėvynėn jau dabar. Pirmon galvon reikalingi mokytojai, gydytojai, prekėjai. Amerikos lietuvių emigracija, kaip kalbėjo J. B., privalo ypatingai rupintis Inform. Biuru. Pinigai turi buti siunčiami Šveicarijon ir tiesiai Lietuvon.

Liet. konferencija del latvių nieko aiškiai nenutarė. Buvo mėginta tartis Lozanoje su pačiais latviais, tečiaus be rezultatų. Kauno lietuviai daugiau linkę prie artimo vienijimosi su latviais, gi Vilniaus lietuvių kiek šalčiau žiurima į tą klausimą. Tečiaus bendrai tarpe savęs pasitarus, nutarta nesišalinti nuo latvių ir tartis su jais del ateities.

Gudai politikos žvilgsniu nėra nusistovėję — tai krypsta į lietuvius, tai į lenkus. Vienok buvusioje tautų konferencijoje jie ėjo išvien su lietuviais.

Su lenkais nutarta šiuo karės metu neturėti nieko bendro, nes jie (lenkai) yra ne tik netolerantingi, bet, siųsdami didelius pinigus Vilniun žiauriai ir pirma proga slopina lietuvių gyvenimą.

Žydai, kiek teko patirti jau nedaro šiuo metu jokio "bloko" su lietuviais, ne kiek teatsižvelgia į lietuvių aspiracijas ir daugiau yra linkę į lenkus.

Vokiečiai, kaip jau sakyta, uoliai ėmė "studijuoti" lietuvių klausimą ir daugiau jau žiuri lietuvių reikalų. Lietuviai laikosi šaltai, o nuomonės visų mažai tesiskiria. Iš Lietuvos atvykę lietuviai labai nudžiugo, kad Rusijon išblokštieji tautiečiai ne tik nenusiminę, bet dar pajiegė daug gero padaryti tėvynei (Šaulys yra perskaitęs visą "L. B." kompletą).

J. Savickis.

("Liet. Balsas.")

ANGLIJOJ.

London. Sekmadienį 22 d. Spalio buvo laikytas Vytauto draugijos tautiškas susirinkimas, kuris atsibuvo lietuvių kliube. Žmonių buvo prisirinkę vidutinis skaičius, moterių su merginomis kurkas mažiau buvo nekaip vyrų. Kalbėtojai buvo net trįs. Pirmas kalbėjo rusiškai, kurio pavardės nesužinojau, (rodos, svetimtautis). Kalbėtojas kalbėjo apie darbininkus ir kapitalistus, paliesdamas ir dabartinę karę. Antras kalbėjo lietuvis irgi pavardės nesužinojau. Jis aiškiai išpasakojo dabartinį lietuvių vargingą padėjimą, apie darbus, uždarbius, kaip engia darbininkus kapitalistai ir ko gero gali sulaukti Lietuva po šiai karei ir tt.

Pagalios kalbėtojas nurodinėjo, kad girdi, darbininkai gali pagerinti savo buvį remdamiesi ant socialistų arba social demokratų pamatų.

Trečias kalbėjo koks ten Petraitis apie Lietuvą ir jos padėjimą, ragindamas šelpti kiekvienam lietuviui neatsižvelgiant ant sriovių ir įvairių nesutikimų, kurie mums ne gerą atneša, bet blėdį. Toliau Petraitis nurodinėjo, kad tarpe musiškių daugumos yra vedama tušti ginčai. Sako, — še tu cicilistas, o cicilistas sako— tu klerikalas ir tt. Anot kalbėtojo, tai toki tušti ginčai daug mums kenkia darbuotis.

AMERIKOJ.

Cleveland, Ohio. 20 d. Lapkričio atsibuvo tarptautiškas susirinkimas, kad surengus tarptautišką bazarą, sušelpimui nukentėjusių nuo karės, talkininkų pusės. Susirinkime dalyvavo atstovai nuo šių tautų: Lietuvių, anglų, francuzų, serbų, rusų, airių, skotų, žydų ir valų (velšių). Lietuvius atstovavo kun. Halaburda, nuo šv. Jurgio parapijos, A. Kranauskas, nuo C. L. T. Choro ir J. J. Žilis nuo lietuvių-amerikonų Pilieičių Sąjungos. Tarptautinio Bazaro atstovas paaiškino kaip jie rengia ir kokias išlygas jie stato. Kiekviena tauta "bazare" turės atskirą vietą (panašiai expozicijoms) turinti valdybą, iš trijų ypatų, kiekvietarptautinio bazaro posėdžiuose ir atliks komisijų darbus; kiekviena tauta duos savo skyriui vardą (kaip tai "Lietuvių kaimelis" arba "Lietuvos sodžius" arba net tiesiok gali buti pavadinta, Lietuva (Lithuania) ir tt.) Tame skyriuje visas pelnas bus atiduotas tai tautai, kuri turės tą skyrių. Įeigos už įžangą iš Tarptautinio Baz. draugija ims sau nedaugiau kaip 50 nuošimtį ir nori, kad nemažiaus kaip 10 nuoš., likusi dalis, butų padalinta lygiomis dalimis tarp tų tautų, kurios dalyvaus Bazare. T. B. draugija pati apmoka visas išlaidas surengimo T. Baz., pasamdys salę, ir viską, kas tik yra reikalinga bazarui. Tautos tik turės rupintis ir atsakyti už savo skyrių, jo surengimą ir papuošimą; įžanga bus imama 25c nuo ypatos. Dovanas kas duos bazarui, tos dovanos bus lygiomis dalimis padalintos tarp tų tautų, kurios dalyvaus bazare. Dovanos, kurias jei kas duos atskirai kuriai tautai, tos bus nedalintos, bet eis tai tautai, kuriai aukautojas skirs.

Buvo išrinktos penkios ypatos į komisiją, kad ta komisija nuvažiuotų į Detroit, Mich. pažiurėti, kaip ten einasi tokiam bazarui; kaštus padengia T. B. draugija. Į komisiją paskirta ir lietuvį, kun. Halaburdą.

Męs, lietuviai, turime pasinaudoti iš šios progos, butinai, nes viena, męs galėsim sušelpti nukentėjusius nuo karės, o antra bus mums galima pasirodyti kai po tautai kuomi galėsime supažindinti kitas tautas su savim; pelnas, be jokios abejonės bus gana didelis. Bet, kad tą atsiekus, męs turime buti kaipo tauta, bet ne kaipo kokia sriovė ir tik tada bus galima tikėtis gerų pasekmių. Mums reikia sušaukti visuomenišką susirinkimą trumpu laiku (nes be visuomenės męs nieko negalime veikti kaipo tauta ir gali teip atsitikti, kaip atsitiko su "L. D".). Man rodosi, kad visos sriovės dalyvautų, bet ne sriovės tikslo platinimui, tik kaipo lietuviai, trokštanti sušelpti nukentėjusius ir supažindinti kitataučius, kad lietuviai yra kaipo tauta, atskiras kunas nuo kitų tautų. Tik toki siekiai pas mus turi buti ir męs turime manyti, kad tik toki siekiai yra svarbiausi mums šiame laike, nes kitokių ir negali buti šiame laike. Todėl męs petys į petį sustoję, privame eiti prie darbo.

Draugijos ir pavienės ypatos, visų sriovių, malonės apsvarstyti reikalingumą ir naudingumą ir ar yra reikalas butinai sušaukti susirinkimas, trumpame laike.

Aš, kaipo lietuvys, Lietuvos Gelb. ir LAF. vietinio Komiteto sekretorius sutinku, kad butų sušauktas visuomeniškas susirinkimas trumpame laike. Kas nori ir sutinka, lai kreipiasi prie manęs, kad butų galima sudaryti laikinas komitetas, sušaukimui visuomeniško susirinkimo. Susirinkimas visų atstovų įvyks 4 d. Gruodžio.

J. J. Žilis,
1647 Oregon Ave. N. E.

Albany, N. Y. Pas mus, dėlei nepatogumo, "Lietuvių Diena" buvo perkelta iš 1 į 4 d. Lapkričio. Lietuvių čia gyvena nedaug, vos apie 50 šeimynų, tad ir savo rinkėjų mažai turėjome, o vėl, kaip kitur teip ir pas mus, stokuojant apšviestesnių ir energiškesnių žmonių, ir tuos pačius sunku išjudinti ir pritraukti prie bent kokio prakilnesnio darbo, tad ir prie "Lietuvių Dienos" nevisi prisidėjo. Vieni tame darbavosi su atvira širdžia, o kiti iš to visko tyčiojosi. Bet visgi prakilnesni tėvynainiai, nepaisėdami ant visų nepatogumų ir į nieką ne atsižvelgdami stojo prie darbo. Čia turiu pažymėti, kad savo darbštumu atsižymėjo šie vyrai: S. Račkauskas, J. Mirapolskis, N. Kaklauskas, D. Burba ir M. Švilpa.

Kaip jau augščiau minėjau, kad čia lietuvių mažai yra, tad talkon kvietėme lenkus, rinkti aukų. Amsterdamo lietuviai, kurie yra jau atsižymėję savo gausiomis aukomis, kurias jie renka tarp savųjų, nukentėjusiems nuo karės, teipgi atėjo mums į pagelbą, atsiųsdami 83 rinkėjus, kas mųs albaniečius labiau padrąsino, paskatino juos stoti prie teip prakilnaus darbo. Taigi, suvienijus vietinius rinkėjus, lietuvius ir lenkus, ir prie jų pridėjus amsterdamiečius, rinkėjų turėjome 152. Aukų surinkta $1,094,79. Apmokėjus stambesnes išlaidas, Raudonajam Kryžiui pasiųsta 1,062,96. Daugiausia aukų surinko panelė Ol. Zutkiutė, toliau V. Bičkutė. Vienos rinkėjos dėžutėje radome čekį ant 25 dolerių tai auka kun. B. Mulekaičio.

Taigi, visiems aukų rinkėjams, kurie tą dieną vargo nuo ankstyvo ryto iki vėlyvam vakarui, prie tam dar varginami vėsaus rudens oro, visiems, kaipo musų tautos darbininkams, tą dieną dirbusiems, vardan vargstančių mųs brolių ir sesučių, kurie laukia nuo mųs pašelpos, lai buna širdingiausis ačiu, kaip ir visiems kurie davė aukas.

Dabar, praslinkus "Lietuvių Dienai", sukrutome rinkti aukas tarp savųjų. Kaip girdėjau, dar draugystės žada po kiek paaukauti. Kiek kas aukaus, tai žiniomis kitą kartą pasidalinsiu su "Dirvos" skaitytojais.

V. K. sekretorius
A. G. Žvirblis.

New Britain, Conn. Lapkričio 13 d., tautiškoje salėje, p. A. Vitkausko keliaujanti teatrališka trupa, ant scenos statė Žurawskio veikalą "Mirtų Vainikas". Aktoriai savo roles atliko labai puikiai. Puikiausia lošė Vladas. Publika stebėte stebėjosi, pirmu kartu matant tokį puikų perstatymą ir teip puikiai atvaidinant, kaip patį p. Vitkauską teip ir kitus lošėjus, kurie verti pagyrimo už savo gabumus. Tik labai gaila, kad publikos prisirinko mažai. Nežinia ką newbritainiečiai teip svarbaus turėjo kur kitur, kad patingėjo susirinkti skaitlingiau, kad pamatyti tokį puikų ir teip gerai vaidinamą perstatymą, kad nors tuomi priduoti daugiau energijos musų jaunai teatrališkai kuopelei.

Linkėtina šitai jaunai dailos kuopelei daug geresnių pasisekimų kitose kolionijose, o newbritainiečiams vertėtų susiprasti ir kitą kartą ant tokių perstatymų skaitlingiau susirinkti. Šiuom kartu, kurie lankėsi, visi buvo užganėdinti.

Alovietis.

SKAITYKITE VISI

PATARKITE SKAITYTI

"DIRVĄ" IR SAVO

DRAUGAMS.

PERŽVALGA

"Lietuvių Dienos" pasekmės. C. Komitetas skelbia, kad "Lietuvių Dienoj" surinktos aukos jau siekia 152 tukstančius dolerių. Pagal pažymėtas kolionijas, reikia patėmyti, kad dauguma surinktų aukų yra pažymėta tik pagal greitai sugautas žinias, nes tos pačios kolionijos pirmiaus laikraščiuose buvo pažymėtos kaipo daugiau surinkusios. Taigi reikia manyti, kad aukų ištikrųjų yra surinkta daugiau, tik dėl paties komiteto netikusios tvarkos, žinios savo pilname tikrume nėra ir negalės buti parodytos. Vienok reikia pasidžiaugti pasekmėmis "Lietuvių Dienos", nes pasekmės galės buti (ir jau yra) didesnės negu buvo galima tikėtis.

* * *

Clevelandas sukirto Philadelphiją. Visuomet Philadelphija buvo statyta labai augštai ir jai duota dideli kreditai, kaipo dideliai, senai ir pasitarnavusiai lietuvių kolionijai. Vienok "Lietuvių Dienos" nuopelnais Philadelphija pasirodė daug menkesnė negu buvo galima apie ją manyti, nes aukų surinkta daug mažiau negu mažesnėse kolionijose; ją net Clevelandas sukirto $88,96. Clevelande aukų surinkta $4,463,40, o Philadelphijoj $4,374,44.

* * *

Tautiškosios spaudos savaitė. P. Rimkai paskatinus rengti tautiškosios spaudos savaitę, kiek duodasi matyti, lietuvių kolionijose judama ir tos savaitės surengimu rupinamasi. Tautiškosios spaudos savaitės tikslas, kad pavaryti agitaciją tautiškųjų organizacijų ir praplatinti tautiškąją spaudą. Tos savaitės dienose turi buti rengiamos prakalbos, paskaitos, koncertai ir tam panašiai, teipgi užrašinėjama ir pardavinėjama tautiškojo krypsnio laikraščiai ir knygos. Tikslas yra pagirtinas ir jis visose lietuvių kolionijose turėtų buti sutiktas su didžiausia energija.

* * *

Purtosi nuo vienybės. Pasirodžius norams ir ant toliaus palaikyti lietuvių vienybę, kad bendrai veikus ateityje, pradėjo pusti šiaurės vėjas, tos vienybės, to bendro veikimo nemėgstantis. Tautinė sriovė nori taikoje gyventi su visais. Socialistų sąjungos organas, vieton kalbėti, tik švilpauja apie tokią vienybę, kiti socialistų laikraščiai nors pradeda kalbėti apie patį vienybės dalyką, tai tuoj atsiduria pas savo LŠ. fondą. Katalikiškieji laikraščiai, iš dalies, irgi tokios vienybės pageidauja, tik.... norėtų ką tokio, o vienas, kurs savo pažiuras maino su kiekviena atmaina oro, matantis katalikus "visuomet su atvira širdžia prieš tautininkus", mato tautininkus "liejančius ašaras" ir norinčius sugriauti Lietuvių Tautos Tarybą ir todėl purtosi nuo vienybės.

* * *

"Persergėjimas". C. K. viename laikraštyje patalpino (ir tai jau po laikui) "persergėjimą", kad "Lietuvių Dienos" aukas siunčiant Raudonam Kryžiui, reikia pažymėti, kad tai pinigai yra Lietuvos šelpimui. Girdi, tuli komitetai siunčia pinigus be jokio pažymėjimo ir tokius pinigus Raudonasis Kryžius pasilaiko savo tikslams. Dabar tą persergėjimą laikraščiai skelbia, panedėliu, vienas iš kito persispaudindami. Toks persergėjimas gal ir yra reikalingas, tik kažin ar dabar laikas jį skelbti? Ar C. K. pirmiau apie tai negalvojo?

* * *

Ir dar ko nebuvo. Philadelphijoj atsibuvo prakalbos, kur kalbėjo F. Bagočius. Prakalbos šiądien paprastas daiktas. Kiekvienas jas jau pažįsta, nes ne nuo šiądien jau jos gyvuoja ir todėl ne naujiena, kad ir Philadelphijoj buvo prakalbos. Tik naujiena tame, kad kalbėtojas ten rinko aukas "darbininkų namui", kuriame busią galima gauti ir visi teatrams drabužiai. Nors tai tikslas aukų rinkimo gana absurdiškas, vienok ten susirinkę žmonelės sumetė penkis dolerius.

Ir kam tos žmonelių aukos šiądien nėra viliojamos.

* * *

Iki šiol negirdėta tvarka. Iš Harison, N. J. yra skundžiamasi ant vienos iš ten esančių draugijų, kurioje viešpatauja ikišiol niekur negirdėta tvarka, o ypač su sirinkimuose. Susirinkimuose, svarstant draugijos reikalus, nariai su savim turisi ir alaus stiklus....

Na, kaip nežiurėsime į šitą dalyką, visgi tai negirdėta tvarka. Ir stebėtis reikia, kad šiądien, kuomet męs turime pretensiją manyti, kad lietuvių draugijų tvarka ir rėdas yra pusėtinai tobulos, gali rastis dar toks tamsus kampelis.

* * *

Net ir Mexikoj. "Lietuvių Dienos" upas teip buvo apėmęs lietuvius, kad tos dienos tikslas pasiekė net ir Mexiką. S. Paulauskas, kuris yra seržentu Suvienytų Valstijų kariumenėje, kuri dabar yra Mexikoj, rašo "A. L.", kad jis pasiprašęs savo viršininko, irgi rinko aukas nukentėjusiems nuo karės, lietuviams. Aukas priėmė rotos kaplarnas. Surinkta $6,00. Nedidelė tai auka, bet ji gali buti priliginta skatikui anos našlės, kurią mini Evangelija.

Atsisveikinimo žodis.

Atsisveikinant su Amerikos lietuviais, tariu nuo širdies ačiu visiems už mudviejų su kunigu Žilium misijos rėmimą ir už sudėtas aukas nukentėjusių lietuvių naudai. Musų tiesioginis atsilankymo tikslas nebuvo aukų rinkimas, bet ruošdami vienur kitur prakalbas, laikėme sau už pareigą šiuo sunkiu metu parinkti aukų nuvargintai tėvynei. Rinkdami aukas laikėmės visai neutraliai kaslink susidariusių fondų. Nematydami tuo tarpu vienybės tarp Amerikos lietuvių šelpimo darbe, vengėme susirišti bent su viena katra organizacija, ir surinktas per musų prakalbas aukas nesiuntėme nė į vieną fondą. Tų prakalbų musų buvo pasakyta: Chicagoje 3, Clevelande 1, Pittsburge ir apielinkėse 3, Philadelphijoje 2, Waterbury 1, Bostone 1 ir Brooklyne 2; išviso pinigų surinkta $3,094,46. Iš jų $493 palikta Bostone L. vieno komiteto kasoje, o kiti eina nukentėjusių lietuvių naudai ir bus mano induoti centro komitetui, kurio ingaliotiniais mudu esame.

Mano tiesioginės pareigos spiria mane apleisti Ameriką ir skubintis į V. Dumos posėdžius, kurie prasidėjo 14 š. m., o kunigas Jonas Žilius pasilieka dar porai mėnesių pasidarbuoti amerikiečių tarpe nukentėjusios Lietuvos naudai. Jis, kaipo Lietuvos Centralinio Komiteto ingaliotinis lankys tas kolionijas, kur męs nesuspėjome atsilankyti ir laikydamas prakalbas, rinks aukas nukentėjusiems nuo karės. Surinktos aukos, vistiek kas tas prakalbas ruoštų, eis tiesiok per Stockholmo komitetą nukentėjusiems ir jos bus kunigo Jono Žiliaus priimamos.

Palinkėdamas dar kartą amerikiečiams visiems pageidaujamos vienybės, bent pašelpos klausime, ir išreikšdamas pageidavimą, kad susidarytų iš visų sriovių vienas Centras, su kuriuo šiuose reikaluose butų galima susinešti, atsisveikinu su amerikiečiais, tikėdamas tvirtai su daugeliu iš jų pasimatyti, karės audrai praužus, prie geresnių sąlygų Lietuvoje.

Martynas Yčas.

Remkime lietuvišką teatrą.

Jau nuo kelių savaičių laikraščiuose rašoma p. A. Vitkausko "keliaujantį teatrą". Šiomis dienomis p. Vitkausko vedama trupa, susidedanti iš 10 lošėjų, pradėjo važinėti po Naują Angliją, perstatant kelis veikalus. P. Vitkauskas kaip ir jo mokiniai, yra puikiai išsilavinę savo užduotyje, žodžiu sakant, jie yra savo vietoje.

Lietuviai, suprantanti dailą ir scenos meną, manau, nusidžiaugs kiekvienas pamatęs p. Vitkausko trupos pasirodymą ant scenos. Tik gaila, kad męs spaudoj ikišiol buvo teip mažai rašyta apie teatro vertę, apie jo brangumą. Pas visas kulturingas tautas yra supratimas, kas tai yra daila, kas yra teatras, tik męs, lietuvių tauta stovi užpakalyje kitų ir todėl apie teatro svarbą, dailos svarbą, išmano labai mažai, arba visai nieko.

Iš pasikalbėjimų su p. Vitkausku ypatiškai, patyrus kaip lietuviai remia savo teatrą ir jam prijaučia, reikia labai apgailauti, kad lošėjai, apart savo vargo ir truso, išleidę kelis šimtus gyvo pinigo, negali pragyvenimą sau užsidirbti. Ir toliaus dalykams teip einant, jeigu ir toliaus lietuviškoji visuomenė teip nerangiai atsineš į šią teatrališką trupą, nerems jos darbą, sako, turės jie kreiptis į draugijas, prašant anų paramos, nes be to nebus galima ilgiau gyvuoti.

Tokį šios trupos skurdą paliudija nutikimas ir męs miestelyje Lawrence, kurs lietuvių skaito per tris tukstančius. Čia p. Vitkausko trupa per du vakarus pastatė tris veikalus, kurie davė įeigų tik 60 dolerių, iš kurių reikia apmokėti visus kaštus ir kuopelei pragyventi. O kaip girdisi, tai ir kitose lietuvių kolionjose pasekmės yra mažai geresnės. P. Vitkauskas tik tiek džiaugiasi, kad jo darbui ir trusui, pradeda atjausti ir pritaria lietuvių spauda. Jis tikisi, kad spaudos pasidarbavimas visgi šiek-tiek gelbės, tad bus galima pradėti platesnį programą, kuom gal pasiseks visuomenėje atrasti didesnę simpatiją, negu kokia ikišiol patirta keliose vietose.

Taigi, jei męs norime matyti save ir pažinti savo gabumą, savo talentą, butinai turime pažinti teatrą, jo vertę, nes to nesuprasdami, ne pažįsime žmonijos nė jos gyvenimo su jos pobudžiais, nes teatras yra labai naudinga žmonėms mokykla.

Patartina yra kiekvienam lietuviui pamatyti gabumus paties Vitkausko ir jo suorganizuotos kuopelės narių gabumus. O kad tai padarius, yra butinu reikalu kiekvienam lietuviui lankyti jų perstatymus (o tie verti pasigėrėjimo) ir tuomi remti lietuvišką teatrą.

Tegul kįla lietuviai iš tam saus ir juos varginančio nesupratimo miego! Tai darant, kiekvienas atsieks pageidaujamą tikslą, prieis prie dailos supratimo ir pažinimo savęs ir savo reikalų.

J. Žukauskas.

Tėv. Myl. Draugija.

Dvidešimts metų atgal, mažai kąm iš lietuvių rupėjo Lietuva. Dauguma net nesuprato savo kalbos, nesuprato, kad jie lietuviškai kalba ir daug buvo tokių, kurie save vadino lenkais, nemokėdami lenkų kalbos. Tikrų lietuvių, kurie mylėjo savo kalbą ir šalį, mažai buvo, ypač mokytesnių, daktarų, kunigų ir advokatų, buvo vos keliatas. Bet, nors tuokart mažai buvo mokytų lietuvių, vienok kiekvienas mokytesnis lietuvis daug dirbo labui Lietuvos ir lietuvių, kurie žiurėdami į tamsesnius savo brolius, sumanė sutverti TMD., kuri neštų ir skleistų apšvietimą visiems lietuviams.

TMD. daugiausia prisidėjo prie lietuvių apšvietimo, išleisdama įvairaus turinio knygų ir gana stambių veikalų, kaip tai V. Kudirkos raštai ir Širdis. Teipgi pastarais metais TMD. įdavė lietuviams į rankas gana mokslišką knygų, kaip va: Motina, Dvasios gyvenimo mechanika ir Technikos stebuklai. Ir dabar laukiama išeinant iš spaudos gana stambaus veikalo, Kulturos Istorija. Apie šitas knygas nereikėtų aiškint, tik reikia perskaityt ir pačiam spręsti.

TMD. knygos šiuom laiku yra gana pasiskleidę tarp lietuvių, tik gaila, kad lietuviai nemoka jas užlaikyti. Lietuviai tankiausia neturi jokio knygoms padėjimo, o jei turi knygą, tai valkiojasi ant stalo, kedžių, arba ir ant žemės. Dar yra ir tokių, kurie perskaitę knygą tuoj paduoda vaikams bovytis. Šitą aš esu patėmijęs pas keletą lietuvių. Čia apie vieną iš tokių papasakosiu skaitytojams.

Vieną kartą įeinu į lietuvio grinčią ir randu šeimyninkę ir mažą kudikį, kurs pasodintas ant grindų, bovinasi knyga iš Kudirkos Raštų; rankutėse laiko vos trečdalį knygos, o kitos dalįs knygos jau suplėšytos į mažus šmotelius ir išsklaidytos po viso kambario grindis. Suplėšytus lapus netik mindžioja tas kudikis, bet ir motina. O tie suplėšyti lapai, tartum verkia, žiurėdami į niekšus.

Męs knygos kentėjo valdžios persekiojimus ir prispaudimus; žmonės nemiegojo naktis, džiuvo ir be laiko į kapus nuėjo. O dabar žmonės, dėl kurių troško apšvietimo ir gyvastį padėjo jų pirmtakunai, mindžioja brangų jų trusą. Ar negėda? Ar nebutų gerai, kad vieton knygą paduot kudikiams draskyti, kad padėt tam tikroj vietoj ir tik tada paduot kudikiui, kada jis paaugės, turės supratimą apie knygą ir kas knygoje galima rasti? Knyga juk yra nė plėšymui, bet apšvietimui. Kad knygoms padaryti gerą padėjimą, rodos lietuviai yra gana prisižiurėję pas žydus ir to reiktų laikytis, o knygos bus geroj vietoje.

Lietuviams daugiausia mokslas yra reikalingas, o kad mokslą įgyti, tai reikia skaityti geras, moksliškas knygas. Knygas atskirai pirkti brangiai parsieina, todėl jei kuris geidžia mokslo, privalėtų rašytis prie TMD., nes čia už mažą mokestį gauna veltui knygas.

Gruodžio 17 d. 1916 m. TMD., apvaikščios su iškilmę savo 20 metų pasidarbavimo sukaktuves. Tą dieną nevienoj lietuviškoj kolionijoj bus rengiamos prakalbos su paskaitomis, kur bus daugiausia aiškinama apie TMD. naudingumą. Butų labai malonu, kad musų lietuviška visuomenė tam prijaustų ir prisidėtų, nes čia tikras lietuviškas darbas, ypač bus gera proga įstoti nariais į TMD tiems, kurie ikišiol nebuvo įstoję.

TMD. tveria tik tėvynės mylėtojai, lietuviai, kurie prie to meilės šaltinio nevieną yra pritraukę. TMD. mieris yra, kad kiekvienas lietuvis taptų tėvynės mylėtoju ir, kad kiekvienas dalytųsi trusu, kurį ji pagamina.

K. Aksomaitis.

Kaip kur rengiasi prie Tautiškos Savaitės.

Jau pradėjo plaukti žinios apie tai, kaip kur rengiasi prie tautiškos savaitės. Teip — Brooklyno lietuviai rengia prakalbų, teatrą ir spaudos leidinių parodą.

Newark, N. J. rengia prakalbų ir spausdinių platinimo vakarus.

Norwoode rengia tris agitacijos vakarus.

Montelloj, Bostone, Cambridge ir kt. teipgi smarkiai rengiamasi prie Tautiškos savaitės.

Naujosios Anglijos Sandariečiai, rengkimės ir tvarkykimės prie Tautiškosios savaitės.

Jau tik savaitė, kita praslinks ir tuojau su Gruodžio 9 d š. m. prasidės musų plenuojama teip pavadinta Tautiškoji Savaitė — musų spaudos platinimo ir Sandaros plėtojimo savaitė! Ji tęsis iki Gruodžio 17 d.

Ar jau visi męs pasirengę, prisiruošę tvarkiai pasidarbuoti joje? Ar visi jau esate nusitarę kuriomis dienomis rengti vakarus su prakalbomis ir ten pasidarbuot? Jei ne, tad pasiskubinkite! Teipgi atminkite, kad tos savaitės organizatoriams yra irgi svarbu žinoti iš anksto jusų besirengimas, todėl malonėkite suteikti visas žinias, sulyg kurių galima butų sutvarkyti kalbėtojų maršrutai ir kiti reikalai.

Ypatingai šiuomi kreipiuosi į Jus Naujosios Anglijos sandariečiai, kad kas, kur ir kada rengiate? Reikia sutvarkyti, kad visi nerengtumete tomis pačiomis dienomis, nes tuomet nebutų galima užtektinai turėt jums pagelbininkų — prakalbininkų. Dar męs patįs po šią apielinkę šiaip-teip pasiskirstę galėsime visur apsilankyti, bet iš toliau kalbėtojų turėsime po šią apielinkę vos gal vieną ir jis galės tik padieniui aplankyti visas kolionijas.

Nuo savęs męs tuotarpu skiriame po 1 vakarą kiekvienai kolionijai, kuriose atsilankys kalbėtojas su maršrutu iš toliau, butent: Gruodžio 9 d. Boston, Mass. 10 d. Norwood, Mass., 11 d. Cambridge, Mass., 12 Montello, Mass., 13 Lawrence, Mass., 14 Haverhill, Mass., 15 Worcester, Mass., 16 New Haven, ir 17 Waterbury, Conn.

Visur rengkite tiek vakarų, kiek išgalite ir jei reikalas, reikalaukite kalbėtojų. Bet butų gerai, kad jau tomis dienomis pagal šio nurodymo butų rengta, nes iš toliau atvažiavęs kalbėtojas galėtų iš eilės apvažiuoti šias visas vietas. Jei nurodytoj dienoj butų neparanku — tuojau praneškite. Teipgi tuojau atsilieptkite ir iš kitų Naujosios Anglijos vietų, kur norite surengti vakarus ir reikalaujate kalbėtojų.

J. Kerdiejus.
Nauj. Angl. apsk. kom. sekret. 366 Broadway, So. Boston, Mass.

Tautiškos savaitės rengėjams.

Kadangi knygų ir laikraščių leidimo firmos ir leidėjai ikišiol man nepranešė, kokiomis išlygomis jie savo leidinius tą savaitę atiduotų, ir aš delto negaliu klausiantiems nieko atsakyti, tai Tautiškos Savaitės rengėjai, norėdami keno nors leidinius platinti, dėl išlygų ir kt. malonės tiesiok kreiptis į tas firmas, butent (skelbiu pagal alfabeto):

Ateitis Pub. Co., 366 Broadway, S. Boston, Mass.

Amerikos Lietuvis, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

Dirva, 2004 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Lietuva Pub. Co., 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

SLA. ir "Tėvynė" c-o A. B. Strimaitis, 307 W. 30 st., New York, N. Y.

TMD. knygius M. J. Damijonaitis, 901 W. 33 str., Chicago, Ill.

Vienybė Lietuvninkų c-o Paukštis ir Co., 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Tautiškų savaičių rengėjai turėtų gauti naujai spaudinamų ALT. Sandaros programų. Spaudina "Vien. Liet." firma. Praeitasis seimas teipgi nutarė išleisti Dr. J. Šliupo raštą apie Lietuvos laisvę. Be to, Pittsburgo konferencija ir Brooklyno seimas yra pritarusios platinimui SLA. išleistos knygėlės "Lietuvių Tautos klausimas Europos karės metu" ir AL. Spaudos dr-jos išleistos Dr. J. Šliupo angliškos knygos apie lietuvius (Lit. in Retrospect and Prospect).

Visais šitais ir kitais leidiniais Tautiškos Savaitės rengėjams reikėtų apsišarvuoti.

A. Rimka.

L.G. ir Aut. fondų reikale.

ALT. Sandaros senos ir naujai, per seimą išrinktos valdybų posėdyje, nedėlioj, 22 d. Spalio, "Vienybės Lietuvninkų" redakcijoj, Brooklyn, N. Y., — tarpe kitų musų sriovės reikalų buvo svarstyti L. Gelbėjimo ir Autonomijos Fondų reikalai. Pripažinta reikalingu kiek pakeisti Fondų valdybas, per darinkimą, prie dabartinių narių, dar vieno nario, butent p. J. Sekevičiaus, pavedant jam pildyti susinešimų sekretoriaus priedermes, vietoje Dr. K. Drangelio, gi p. A. Ramanauskui pavedant finansų sekretorystę, vietoje p. J. O. Širvydo, atsisakiusio pildyti finansų raštininko priedermes. Ponui A. Ramanauskui vėliaus atsisakius priimti nominaciją, dalykai persikeitė ir pasirodė naujų nominacijų reikalingumas.

Užtatai, šiuomi p. J. Sekevičius yra nominuojamas L. Gelbėjimo ir Autonomijos Fondų finansų sekretoriumi, gi p. A. Rimka — susinešimų sekretoriumi, ir jiems pavedamas yra abiejų fondų raštinės reikalų vedimas bei tvarkimas. Siunčiant, todėl, mokesčius į bykatro tų dviejų fondų, reikia kreiptis prie p. J. Sekevičiaus, 101 Oak str., Lawrence, Mass., gi susinešimų reikaluose, adresuokite p. **A. Rimkai, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.**

Romanas Karuža.

Papasakojimai J. Temkienės apie Vilnių.

Į Clevelandą atvažiavo J. Temkin (žydė) iš Vilniaus, kurią atlankius "Dirvos" reporteriui, ji papasakojo maždaug apie Vilnių. Papasakojo labai mažai.

Iš Vilniaus ji išvažiavo 22 Rugsėjo. Kaune ją valdžia sulaikė ir po tyrinėjimų per 5 dienas leido jai keliauti toliau. Atkeliavo ji į Karaliaučių ir ten turėjo mainytis trukį Karaliaučiuje ji beveik nematė vyrų gatvėse, vien nuliudusias moteris. Karaliaučiuje ji gavo trukį ir tame užrakyta atvežta į Rotterdamą, kur gavus laivą išplaukė Amerikon. New Yorką ji pasiekė 1 d. Lapkričio, o į Clevelandą atvažiavo 3 d. Lapkričio ir apsigyveno pas gimines prie Lorain ave., po No. 8911. Iš Vilniaus į Clevelandą kelionėje ji sutruko 6 savaites. "Dirvos" reporteris stengėsi nuo jos išgauti kiek žinių apie Lietuvą. Ant klausimų ji reporteriui atsakinėjo:

Klausimas:— Kaip jum patinka Amerika?

Atsakymas:— Amerika tai yra rojus, lyginant ją su šiądienine Europa.

Kl. Meldžiamoji, pasakykite apie savo gyvenimą Vilniuje ir kaip dabar ten viskas yra?

Ats. Aš visą savo gyvenimą praleidau Vilniuje.

Užėmus vokiečiams Vilnių, nuosyk žmonės buvo labai nusigandę, nes visą tvarką paėmė vokiečių militarišką valdžia į savo rankas ir žmonių gyvenimą neapsakomai suvaržė. Laikui bėgant, vienok suvaržymai po biskį pradėjo atsileisti ir žmonės pradėjo jaustis kiek liuosesniais. Skaudžiausiu vienok yra kaip vokiečių, teip ir rusų kareivių sauvalė, dėlei kurios yra nukentėjusi jaunų moterių ir mergaičių dora, dėlei ko daugybė pastojusių motinomis, miršta gimdydamos, sykiu su jomis miršta ir gimę kudikiai, nes motinoms neturint jiems maisto, o pieno visai negaunant — badas. Vokiečių kariumenė iš žmonių atima viską, kas tik jiems tinkamo pasirodo. Už viską moka kvitomis, bet tos kvitos, kiek patirti buvo galima, neturi jokios vertės.

Pavargėliai, kiekvienas gauna ½ svaro duonos ir 1 svarą bulvių, ant dienos. Vyrai, koki dar yra ir moters, verčiami dirbti už 19 kapeikų per dieną. Iš tų 19 kapeikų atitraukiama už duodamas bulves ir duoną. Svaras duonos kaštuoja 10 kapeikų. Svaras jautienos mėsos 75 kap. Svaras bulvių 4 kap. Svaras sviesto rublis ir 50 kap.

Vilniuje gyvenanti rusai, kaip ir vokiečiai, tvirtai tiki, kad tuojau karė pasibaigs, įvyks taika. Pereitą vasarą mirė labai daug žmonių, nes platinosi cholera ir kitos maro ligos.

Kl. Kaip gyventojai mano, keno valdžioj butų geriau likus, rusų, ar vokiečių?

Ats. Abelnai imant, didesnė dalis geidžia liktis rusų valdžioje.

Kl. Kaip Vilniuj lenkai atsineša į lietuvius?

Ats. Lenkai nepripažįsta jokios Lietuvos, nė lietuvių tautos, nes jie Vilnių skaito Lenkijos miestu.

Kl. Tai reiškia, kad lenkai lietuvių tautos nelaiko atskira tauta?

Ats. Teip. Lenkai sako, kad tarp Lietuvos ir Lenkijos nėra skirtumo, nes Lenkija ir Lietuva tai esą vienas ir tas pats dalykas.

Kl. Ar lenkai, šelpdami nukentėjusius nuo karės, lygiai šelpia ir lietuvius?

Ats. Kiek man žinoma, tai išrodo, kad lenkai lietuvius visai nešelpia, kaipo atskirą tautą.

Kl. Kaip Amerikos turtuoliai atsiuntė aukų nukentėjusiems nuo karės, kaip tos aukos buvo padalintos? Ar lietuviai gavo jų kiek?

Ats. Amerikos turtuolių aukos buvo padalintos lenkams ir žydams, bet ar lietuviai gavo jų kiek, aš nežinau.

Kl. Ar vokiečiai šelpia kiek lietuvius?

Ats. Vokiečiai lietuvius nešelpia, nes neturi kuom, kadangi viską sunaudoja vokiečių kariumenė.

Kl. Ar Vilniuje yra leidžiama lietuvių kalba koks laikraštis?

Ats. Tikrai negaliu pasakyti, bet man rodosi, kad yra, nes vokiečių valdžia leidžia visoms tautoms turėti savo spaudą ir leisti laikraščius.

Kl. Ar teisybė, kad lenkai gavę aukų sušelpimui nuo karės nukentėjusių lietuvių, už tas aukas steigia lenkiškas mokyklas Lietuvoj?

Ats. Kad lenkai steigia lenkiškas mokyklas ir tai gana daug, tai teisybė, bet už kokius pinigus, aš nežinau.

———

Laiškas į Redakciją.

Guodojama "Dirvos" Red.!

Skaičiau "Dirvoje", kad p. A. Martus žada atvažiuoti į Clevelandą su prakalbomis. Taigi aš, kaipo gerai pažįstantis p. Martų ir girdėjęs jo prakalbas, kaip jis sugrįžo iš Lietuvos, aš noriu atkreipti visuomenės domą, ypač Lietuvos Vyčiams kad kur tik galima, kur p. Martus dar nėra kalbėjęs, rengti prakalbas ir kalbėtojum kviesti p. Martų ir rinkti aukas nukentėjusiems nuo karės, surinktas aukas perduodant "L. D." centraliniam komitetui. Ypatingai butų geistina, kad Clevelando ir Pittsburgo aplinkėse, kiekvienoje, didesnėje ar mažesnėje lietuvių kolionijoje, visur butų surengtos p. Martui prakalbos.

Martus pats drauge su pabėgėliais— lietuviais vargo ir matė visas baisenybes visuose kraštuose ir matė kas dėjosi su pabėgėliais arba tremtiniais musų broliais ir seselėmis. Todėl p. Martus daugelį dalykų perstato aiškiai ir visus atsitikimus išrodo faktais, kurių liudininku jis yra buvęs, ką yra savo akimis matęs.

Daugiaus neturiu ką rašyti, nes, kurie lankys jo prakalbas, patįs girdės ir patirs jo prakalbas. Tad, esant dabar progai, rengkite visi ir visur p. Martui prakalbas, broliai ir sesės, gelbėkite badaujančius savo brolius ir tėvus, senelius, nes jei męs jų likimu nesirupinsime, niekas kitas tuomi nesirupins. Tai yra musų pačių šventa priderystė, be jokio išsikalbėjimo. Tad, Lietuvos sunųs ir dukros! Gelbėkite savuosius!

J. K. Miliauskas.

Keli įdomųs faktai.

APIE LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĘ.

(Lithuanian Development Corporation)

Užtvirtintas kapitalas $1,000,000,00. Įsteigta per Lietuvos Atstatymo Seimą 28-29 Rugsėjo, 1916 m. Brooklyn'e N. Y.

Tikslas.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės tikslas: suspiesti į kruvą musų žmonių sutaupytus pinigus, sudaryti iš jų didelį kapitalą ir pavartoti pastarąjį išteriotos Lietuvos atstatymui.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė todėl, turi du tikslu: patriotišką, — pastatyti lietuviškus kapitalus, reikalingus Lietuvos plėtojimuisi, prieš vokiečių, žydų, rusų, lenkų kapitalus, ir tokiu budu apginti Lietuvą nuo svetimtaučių ekonominio užgrėbimo. Antras tikslas, — užlaikyti lietuvių rankose tokį pelningą biznį, kaip Lietuvos atstatymas bei ekonominis sutvarkymas. Abu tikslu rišasi į vieną, — auklėti savitas ekonomines spėkas, kad užtikrinti musų tautiškam plėtojimuisi galimybę.

Kur bus dedami pinigai.

Žengiant prie to tikslo, Lietuvos Atstatymo Bendrovė dės savo kapitalus į tokias Lietuvos finansų, komercijos bei pramonės įstaigas, kurios po karei, su vietinės valdžios leidimu, galės susiorganizuoti ir pradėti savo veikimą Lietuvos ekonominio sutvarkymo srityje. Bendrovė, todėl, rems savo kapitalais Lietuvoje Žemės bei Komercijos Bankas, Žemės parceliavimo įstaigas, įvairių rušių dirbtuves, k a. plytnyčias, cymento, medžio apdirbimo, geležies, padargų dirbtuves, ir tt.

Savo pinigų tam darbui pritrukus, Lietuvos Atstatymo Bendrovė gelbės rimtom Lietuvos ekonominėm įstaigom surasti pas amerikiečius reikalingus kapitalus lengvom ir gerom išlygom. Žodžiu, Bendrovė darbuosis toje srytyje, kur visa eilė žymiausių Amerikos bankinių firmų darbuojasi.

Nuosėkliam darbavimuisi Bendrovė užlaikys Lietuvoje savo skyrių, kuris pridabos, kad kapitalai butų įvesdinami naudingai ir teisingai.

Pelnas.

Po karei pinigas Europoje bus brangus, nes reikalingas. Užtai įvesdintas Lietuvoje kapitalas neš milžinišką pelną, didės ir augs. Lietuvos Atstatymo Bendrovės kapitalai, besiverčiant Lietuvoje, turės nepaprastai didelius uždarbius. Užtatai, musų žmonėms yra išrokavimas dėtis prie Bendrovės su savo indėliais.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė yra organizuojama grynai ant biznio pamatų, kadangi yra tai vienintėlis budas apsaugoti sudėtus kapitalus nuo betvarkaus eikvojimo ir nuo pražuties.

Ne kapitalistų įstaiga.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė tečiaus, nėra tai kapitalistų įstaiga, įkurta prieš darbininkus, dėlei tos paprastos priežasies, jog nėra pas mus kapitalistų, kurie galėtų užpirkti Bendrovėje kontrolę, ir apversti ją darbininkų nenaudai. Lietuvos Atstatymo Bendrovė tai visų lietuvių įstaiga ir jos kapitalai — tai musų sunkiai dirbančių žmonių indėliai, iš kurių susidarys ekonominė spėka, reikalinga Lietuvos apgynimui nuo svetimųjų užgrėbimo.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė bus valdžios čarteruota korporacija, kurios valdybon įneis žymiausi, didžiausio užsitikėjimo nuo visuomenės užsitarnavusieji lietuviai-amerikiečiai, nežiurint sriovių ar politikinių įsitikinimų bei pakraipų. Bus tai **lietuvių**, ne sriovių, ne partijų, Bendrovė.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė pradės savo veikimą Lietuvoje tuoj po taikai, už baigiančiai šią karę. Kadangi, tečiaus, kapitalų rinkimas užima laiką, tai reikia jau dabar su užsirašymais skubintis.

Surinktieji kapitalai, taikai dar neįvykus, bus Amerikoje dedami į vertingas popieras (securities) ir tokiu budu neš nuošimčius, iš kurių bus apmokami Bendrovės užlaikymo iškaščiai, gi atliekamas pelnas, kąipo dividendas, bus išdalinamas tarpe akcijonierių.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė yra tuo tarpu korporuojama ant $1,000,000,00. Reikalui atsitikus, kapitalas bus padidintas. Šėrai tuo tarpu yra po 10,00, kad kiek vienas lietuvis galėtų lengvai užsirašyti. Bendrovė, tečiaus, nusprendė nepardavinėti mažiau penkių (5) šėrų. Pasižadėjus imti šėrą, reikia kas mėno įmokėti nemažiau, kaip po $1,00 nuo kiekvieno šėro.

Apyvartai prasidėjus šėrai eis brangyn, ir bus parduodami už didesnę prekę. Čia musų žmonėms nurodymas skubintis su užsirašymais į Bendrovę.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės tuomlaikinis adresas — 2810 Richmond st., Philadelphia, Pa.

L. A. Bendrovės Organizatyvis Komitetas.

Pirmininkas —
Romanas Karuža,
2810 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

Vice Prezidentas—
Kun. Jonas Ambotas,
41 Capitol Ave.,
Hartford, Conn.

Susinešimo sekretorius—
J. O. Širvydas,
120 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Finansų Sekr.—
John B. Valukonis,
233 Broadway,
So. Boston, Mass.

Iždininkas —
Kun. V. Matulaitis,
Silver Creek, Pa.

Iždo Globėjai:—
Kun. F. Kemėšis,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Komiteto nariai:—
M. Bush,
109 S. 5-th St.,
Brooklyn, N. Y.
Dr. A. Bacevičius,
161 Franklin St.,
Elizabeth, N. J.
A. J. Staknevičius,
85 Bay Ave.,
Bloomfield, N. J.
J. S. Vasiliauskas,
112 N. Green St.,
Baltimore, Md.
Vincas J. Lukoševičius,
Minersville, Pa.

Lašai.

Laisvė kraustysis iš Brooklyno. Tai mažmožis. Svarba tik tame, kur dabar Grikštas pasirinks sau plecių, socialistų bombardavimui.

*

Amerika tai darbštus "kraujus". Be darbo nieką nerasime, bent šiais metais. Valstijos: New York, Pennsylvania, Illinois, Massachusetss, Michigan, Ohio ir New Jersey, išsivilkę dirbo amuniciją, o visos kitos — kandidatus į įvairius urėdus. Na, tegul sau sveikos dirba, bile tik dirba.

*

Per septynis mėnesius šių metų iš Suvienytų Valstijų išgabenta įvairių tavorų už $2,926,000,000. Taigi, daugiau negu 1909 metais. Ir nedyvai, kad viskas po kelis kartus ant dienos pabrangsta. Viskas pabrango, tik auksas ne brangsta. Bet paklauskim pas bent ką, ar turi aukso, tai atsakys — ne!

*

Lietuvių sriovės nesuranda vaisto nuo ligos vadinamos "nesutikimai". Gal jiems gelbėtų kiek Trinerio vynas?

Kareivio daina.

Kada aš augau
Vienas, sunelis,
Buvau mylimas
Teip kaip kvietkelis;
Koliai norėjau,
Tol ulevojau
Kaip bijunėlis,
Sode bujojau.

Tik kaip sulaukiau
Šio rudenėlio,
Tuoj gavau rubus
Ir kareivėlio.
Mųs daug surinkus,
Visus uždarė,
Po prisiegėlei
Karėn išvarė.

Gailiai vaitojo
Seni tėveliai,
Kaip karėn ėjo
Jųjų suneliai.
Tada patyriau
Vargingas dienas,
Kaip išsiskyriau
Iš pulko vienas.

Ant tyro lauko
Reikėj' stovėti,
Šaltį ir badą,
Daug kart kentėti!
Man užklodėlis
Tai sermėgėlė,
O pagalvėlis —
Kieta strielbelė.

Už savaitėlės
Į glitą statė,
Kad ir į tėvą —
Šauti prisakė.
Ten duzgė kulkos
Teip kaip bitelės
(Lyg gailiai verkė
Brolių seselės).

Verkė ir giria,
Gailiai šlamėjo.
Su Nemunėlio
Bangoms kalbėjo.
Ir žalias šilas,
Teipgi liudėjo,
Po mųs kojalių
Žemė drebėjo.

Kad krint' lietuvis
Tarp jo krantelių
Nustoj' skambėję
Dainos seselių.
Žalia žolelė
Po kojų vyto, —
Musų broleliai
Kaip dumas nyko.

Krito ir slavai,
Krito teutonai —
Laukus nuklojo
Žmonių lavonai.
Didė skerdynė,
Tenai ištiko,
Paukščiai ir žvėrįs
Girioj suriko.

Ak! varge mano,
Kaip skauda širdį,
Kad mano šauksmo
Niekas negirdi!
Ir mano vargo
Niekas nemato,
Vien tik bitelė,
Kulka, suprato....

Ji greit įgylė,
Širdį jaunutę,
Kad tuoj keliaučia
Aš pas matutę!..
Tarp karės bangu
Yr' sunku buti,
Kad be tėvelių
Globos reik žuti.

Gal lengviaus butų
Man pas juos mirti,
Nereiktų skausmo
Tiek daug datirti.
Čia nė matutė,
Nė miels tėvelis,
Nelankys mano
Augštą kapelį!

Sudiev matute,
Brangus tėveli,
Ir tu žaliasis
Vyšnių sodeli.
Sudiev lankelės,
Lygųs laukeliai,
Ir jųs praminti
Mano takeliai!

Sudiev sesutės,
Sudiev mergelės,
Neteks jau skinti,
Man jųs rutelės!
Neteks klausytis
Nė tų dainelių,
Kurios skambė
Vis tarp medelių.
Sudiev kaimynai,
Jau aš negrįšiu,
Brangųs nameliai,
Jus nelankysiu!....

J. Svyrunėlis.

Gailutis.

Dienų užrašai.

(Tąsa)

vos" neturi. Galite jiems suteikti šiuos numerius, tegul pasiskaito. Pasitikimę, jog Tamista ir ateityje nepatingėsite atsiųsti mums žinučių iš savo miestelio ir dėkavodami už ikišiolaikinį darbavimąsi musų laikraščiui, liekamėsi su guodone.

"Lietuva".

Šitas laiškas padarė ant manęs labai gerą įspudį; dėkavoja ir prašo daugiau rašinėti. A, kaip smagu. Toks laiškas priduoda daugiau drąsumo ir energijos, man, kaipo bemok.....

10 d. Lapkričio Šiądien man apsireiškė keistas dalykas. Buvo susirinkimas, kuriame paskirta 5 doleriai už šokius. Mat, rengta šokis ir už geriausį šokimą paskirta dovanų 5 dol. Apie šokius jau pirmiau aš kartą išsireiškiau, kad sokiai yra užsilikę nuo indijonų ir šiais laikais jie platina žmonių nupuolimą. O kaip lietuviai pasirodo labai pigiais, kad nesigaili penkių dolerių. O ar negeriau butų buvę paaukauti kokiam neturtingam moksleiviui?

Šiądien buvau užėjęs su J., atvažiavusiu iš Bostono, pas muzikantą K., kurį J. norėjo matyti. Namie jo neradom. Nuėjom į lietuvių salę, ten jis buvo Salėj man atrodė gana keista. Salė pilna žmonių, abiejų lyčių, visi lietuviai, bet kalbasi tarp savęs, vieni lenkiškai, kiti angliškai, treti lietuviškai. Bėda tokiems žmonėms, kurie dėlei savo nesusipratimo, darko savo gražią kalbą.

Salėje ilgai netrukome, tuojaus išėjome ir su svečiu K. persiskyrėme. Ilgai negaišuojant persiskyriau su svečiu, nes turėjau eiti į kooperacijos susirinkimą, o tam pasibaigus, į susirinkimą Lietuvos Sunų draugystės susirinkimą. Iš susirinkimų parėjau tiesiok namo. Perskaičiau "Viltį", "Lietuvos Žinias" ir paskui biskį rašiau. Žadėjau eiti pasižiurėti krutančių paveikslų. Teatras ir krutanti paveikslai mane tik ir suramina. Prie to dar susiraminu suėjęs gerą pažįstamą ir draugą, bet nelaimė, tokių labai mažai turiu ir todėl retai juos sueinu.

Skaitytojau! Imk plunksną ir užrašyk nutikimus kiekvienos dienos savo gyvenimo, o pamatysi ir persitikrinsi, kap didelę svarbą turės tie užrašai, Tavo ateityje.

11 d. Lapkričio. Dar saulė buvo ką tik užtekėjus, aš buvau jau N. gatvėje. Rytas buvo gana vėsus. Žmonių pilnos gatvės. Visi skubinasi į savo kasdieninį darbą. Neilgai laukus, subaubė garinės fabrikų triubos. Žmonės, kurie buvo nuo fabrikų toliau, pradėjo bėgti, kad nepasivėlinus, kad suspėjus įeiti į fabriko kiemą. Už 5 minutų gatvės aptuštėjo. Ant žemės gulėjo daugybė nudegintų papirosų ir skutai itališkų vėliavukių. Mat vakar čia italai džiaugsmingai apvaikščiojo dieną, kaipo dieną, kurioje Italija nugalėjo Turkiją.

Eidamas namo susitikau su A. Yra tai jaunas vaikinas, mylintis viską, kas tik yra lietuviško. Jis man papasakojo, kad vakar buvo miestelyje H., kur buvo perstatymas operetės "Adomas su Jieva". Paaiškino jis man, kad perstatymas išėjo labai silpnai, ypač prastą įspudį padarė Adomo rolės vaidintojas, kurs buvo iki sočiai prisitraukęs degtinės. Aš pečiais patraukęs, patikrinau, kad tai buvo tikrai lietuviškai, nes lietuviai ir menkiausio darbelio ne atlieka be.....

Mums persiskyrus, sąžinė mane viliojo namo. Paklausęs jos, parėjau namo ir radau laišką, kurį čia pridedu. Laiško turinis:

Malonusis!

Ant Tamistos laiškelio norint atsakyti, reiktų išrašyti čielą lekciją, kaip reikia dienrašis vesti Tuom tarpu aš neturiu laiko.

Geriausis patarimas — veskite, kaip mokate, o laikas ir praktika vėliaus jums parodys, ko truksta ir ko reikia. Žinoma, kad reikia užrašinėti nevien ypatiškus įspudžius, bet ir tokius svarbesnius dalykus, kurie aplinkui atsitinka.

Spaudžiu dešinę,

J. O. Širvydas.

(Toliaus bus)

Nedėldienio Pasiskaitymai

Dėdulė.

Nauji vandeniniai keliai į vidurinę Afriką.

Didesnė dalis šiaurinės Afrikos yra pridengta garsiais Saharos tyrais. Buvo jau daug pasikėsinimų, kad tuos tyrus kaip nors pavertus į naudą, vienok visi galvojimai, nuėjo niekais. Dabar pasirodė vėl naujas projektas, pagal kurio, kad nors ir nevisus tuos tyrus, tai bent didesnę jų dalį išnaudojus. Sumanymas nereikalauja daugybės vargo, darbo ir kėblumų. Reikia tik nukasti kanalą 6 mylių ilgą, užleisti vandeniu tų tyrų giliausią dalį ir darbo sunkiausioji dalis jau užbaigta. Sahara priklauso Francuzijai. Tikimasi, kad didesnė dalis Afrikos liks globoje Francuzijos ir Anglijos, jeigu talkininkai pajiegs užimti vokiečių kolionijas. Ir dabar jau kaip Anglija teip ir Francuzija, galvoja, kaip tą savo laimikį pakėlus savo naudon. Pagal planuojamų pasekmių, kuomet karei pasibaigus, šios dvi viešpatystės turės tą kraštą savo rankose, tad turės savo valdžioje ir jurių kraštą, o ir dalį pačių tyrų pavers jurėmis, kurios čia buvo pirma kokio tukstančio metų. Manoma vandeniu užlieti apie 70,000 kvadratinių mylių plotą tuose tyruose, arba tokį plotą, kokį užima valstijos Pennsylvanija ir W. Virginija. Mat tuose tyruose yra klonis, kurio giluma siekia iki 200 pėdų žemiaus jurių dugno. Tad viskas ko čia reikia, tai iškasti kanalą 6 mylių ilgio ir čia jau bus jurės, kuomet vanduo užsems visą gilesnę dalį šiądieninių tyrų. Pačią giliausią vietą tuose tyruose šiądien arabai vadina El Džuf, kas arabų kalboj reiškia "didelis klonis". Yra tai didelė ir daili lyguma, besitiesianti iki liondui Jub, kurs yra į šiaurvakarius nuo kanariškųjų salų ir baigiasi apie 100 mylių nuo Timbukto. Tas klonis yra plačiausiu pietų šone ir skersai turi pločio apie 120 mylių. Toliaus į šiaurvakarius klonio dugnas jau eina augštyn ir galiaus baigiasi sausu kanalu, kurs, kuomet tai seniai šį klonį jungė su jurėmis. Čia neteip seniai, gal koks tukstantis metų atgal, šitas klonis buvo įtaka Atlantiškojo Oceano, bet laikui bėgant, susmaugos krantams slenkant žemyn, kaip kad ir upėse tas pats dedasi, kanalas galutinai užslinko ir atskirtas vanduo su laiku, išsekė ir tokiu budu klonis likosi sausas, nes tose šalyse klimatas yra labai karštas ir sausas, tad ir vanduo greitai išsekė ir įtaka dingo. Tad dabar ir norima iškasti naują kanalą, kad tuomi Afrikai sugrąžinus jos senąjį turtą. Jei gu teip įvyktų, tai tada iš Holandijos butų galima laivu nuvažiuoti į pačią Saharos širdį, į patį kalnais apsuptą Nigrą. Ir tada Saharos tyruose plaukios transportiniai laivai. Iš Marsilijos prieplaukos, vandens keliu tada bus galima pasiekti "slaptą miestą" Timbuktą, kurs nuo Marsilijos prieplaukos yra tolume apie 1,500 mylių. Timbuktą europiečiai pažino tik prieš 100 metų, o dabar galės į jį važiuoti kada tik panorės.

El Džuf šiądien perstato liudną reginį. Nėra ten nė augalų, nė gyvunų. Tik vakariniame šone yra kaimelis, daugiau nieko. Visur kitur tuščia, tik vėjų viesulos, turinčios pilną laisvę, siaučia su smiltimis. Minėtasis kaimelis vadinasi Taudeni ir jis stovi prie kelio, kuriuomi seniau ėjo karavanai. Ten yra druskos kasyklos, iš kurių iškasama druska yra pristatoma į Sudanį. Druskos ten yra dideli plotai, kas parodo, kad čia yra buvę jurės, ką teipgi patvirtina prikasami sluogsniai įvairių kiautų, kuriuos galima rasti tik jurių vandenyse. Vienas druskos plotas pietinėje dalyje užima 30 mylių pločio. Iš čia kas metai išgabenama druskos po 20,000 siuntinių kupranugarių karavanais. El Džuf yra teip tuščias ir nenaudingas, kad net pulkai kupranugarių jo lenkiasi, nesigailėdami tolymesnės kelionės, kad jį apeiti aplink.

Senasis jurių kanalas, į šiaurius nuo liondo Juby, šiądien žinomas kaipo "didelės lupos", kurs yra lygvartai tarpe augštų kalnų. Uolos išsikišę apie 200 pėdų žemiau jurių dugno, o galą to kanalo uždaro smilčių kalnas. Kuomet audra siaučia Atlantike, piktos vilnis atsimuša į anas smilčių sudumas, apie kurias pirmiau jau kalbėjome. Vilnių kelias padėjo anam smilčių kalnui čia susidėti, kurs jau nuo seniai skiria El Džufą nuo Atlantiko. Už kelių mylių šalies gilumon, prasideda kalneliai, kurie veda į tyrų kraštą. Kuomet žiurisi į aną uždumtą kanalą nuo jurių pusės, persistato labai dailus reginys. Ir kuom toliau nuo kraštó, tuom kanalas rodosi dailesniu, o dailumą priduoda jo krantai, susidedanti iš druskos sluogsnių. Vietomis uolos baisiai augštai išsikišusios, kaip kurios turi augščio net iki 500 pėdų, kitur kabo nukrypę į šalį.

Afrikoj yra didelių upių. Svarbiausia tų upių yra Nilius, apie kurį iš skaitytojų, beveik kiekvienas yra girdėjęs savo kudikystės dienose, kaip buvo keno nors pasakojama, kaip Niliaus upėje tapo sugautas ragažėj plaukiantis mažytis Maižis. Nilius yra ilgiausia upė visame pasaulyje. Toliaus yra didelė upė Niger ir Kongo. Vienok tos upės nėra tikusios plaukiojimui laivų, jomis negalima pasiekti vidurinių dalių Afrikos. Nilius dabar turi 6 vandenpuolius, o Kongo net 62. Kuomet Saharos tyrai bus užlieti vandeniu, šiose upėse vanduo savo vagose išsilygins ir liks labai tinkamomis laivų kelionei. Kuomet laivų kelionė ten prasidėtų, tada visoms pasaulio dalims butų lengva pasiekti Afrikos širdį ir pasinaudoti Afrikos dideliais turtais, kurie šiądien ten guli, beveik niekeno nejudinami.

Mėlynosios bangžuvės.

Męs iš daugelio pasakojimų ir skaitymų žinome, kad bangžuvės yra labai didelės. Ir tas tiesa. Kaip mokslas seniai gyvuoja ir savo praktikoje yra patyręs, mėlynoji bangžuvė yra didžiausiu gyvunu, už visus kitus gyvunus, kurie šiądien gyvena ar tolymiausioje praeityje gyveno ant žemės ar jurėse. Net milžiniškasis Dinosaurus, kurs ant žemės gyveno prieš 3 milijonus metų, tose vietose, kur šiądien yra Montanos ir Wyomingo valstijos, negali lygintis bangžuvių didumui. 1913 metuose, pakrantėse New Funland tapo sugauta mėlynoji bangžuvė, kurios ilgis turėjo 75 pėdas, o sprando išlaukinė dalis turėjo 35 pėdas, o galva 19 pėdų. Ta bangžuvė svėrė 60 tonų. Mėsa jos svėrė 45 tonus, o kita svarumo dalis susidėjo iš kraujo, kaulų ir kitų atmatų. O kaip istorija parodo, seniaus buvo bangžuvių, dar didesnių už šitą.

Naujoj Zeelandijoj vieną kartą sugauta bangžuvė turėjo ilgio 87 pėdas. Buvo tai ilgiausia bangžuvė, kokia buvo kuomet nors pirmiau sugauta. Ji svėrė 75 tonus.

Mokslininkai tikrina, kad bangžuvės gali suaugti tokios didelės, nes prie to joms tarnauja daug aplinkybių. Jos gyvena dideliuose vandenyse, kur gali lengvai judėti. Lekiojanti paukščiai negali augti dideliais, nes jiems neleidžia rubežiai jų sparnų, su kurių pagelba jie pasikelia į orą. Gyvuliai ir žvėris negali augti dideliais, nes jie patįs turi nešioti savo sunkumą, kuomet bangžuvių sunkumą nešioja vanduo, kuriame jos gyvena. Jaunos bangžuvės gana tankiai yra labai didelėmis. Buvo atsitikimas, kada vienas tyrinėtojas matė bangžuvę vos tik išsivyščiusią, kuri buvo tik puse trumpesnė už savo motiną.

JUOKAI

Dar nedabar.

— Daktare, ar galiu prašyti atskaitos?

— Dar ne, nes tamista ką tik iš lovos išlipai. Susijudinimas tamistai galėtų pakenkti.

Prie šaligatvio.

Praeivis (elgėtai):— Aš sveikiems nieko neduodu, šelpiu tik nesveikus.

Elgėta (nusistebėjęs): — Ką?! Ar tai aš dėl tų poros nelemtų centų turiu susirgti?

Prilyginimas.

Pirmoji:— Rodosi jųs vyras dabar daug riebesnis.

Antroji:— O, teip. Kaip apsivedėme, tada jis išrodė šv. Stanislovas Kaulinis, o dabar išrodo kaip šv. Jonas Aliejinis.

Atsikratė.

— Ar žinai tamista, kaip Jurgis atsikratė Marę, kuri jam vis lindo į akis?

— O kaip?

— Apsivedė su jos motina.

Abejoja.

— Tai ką? Jau rengiesi vesti?

— Jau buvau pasirengęs, bet dabar abejoju.

— Kodėl?

— Kad jos tėvas vakar mane išvarė iš kambario ir liepė daugiau nepasirodyti jam.

MOTERIMS PASISKAITYMAI

Gazdinimas vaikų.

Ar yra budas nupratinimui vaikų nuo išgąsčio? — klausinėja nekartą tėvai. Geriausiu yra apsaugoti vaikus, kad tie nereikalautų išsigąsti, arba juos prie to neprileisti. Kova prieš išgąstį yra sunki ir negalima. Vaikai nuo pat kudikystės dienų jau girdi gązdinimus: "Jei busi negeras, žydui tave atiduosiu". "Užpečkyje tupi juodas katinas su liepsnojančiomis akimis". Grinčioje, vakaro metu, šešėliais nuo rakandų, lempai žibant, vaikai baidosi, o motina tuomi pasiganėdina, kad su gązdinimų pagelba jai sekasi savo vaikus suvaldyti. Tokiu budu vaikai nuo mažens jau įpratinami prie baimės, prie išgąščio ir į tai tikėjimas įsišaknijęs, ateityje atgabena blogus vaisius.

Tame yra blogumo šaknis, nuo to reikia pradžią pradėti, jieškant permainų. Nereikia vaikams pasakoti pasakas apie tokius dalykus, kurie nurodo baimę. Miegot juos reikia nuo mažens pratinti tamsiuose kambariuose. Vaikai iš prigimties niekad neturi baimės. Baimė jiems yra įkvepiama vėliaus. Vaikas, kurs yra protingai auginamas, niekad ir niekuomi negązdinamas, niekad nesibijo tamsos nė todėl, kad jis vienas yra kambaryje. Laike, kuomet vaikas yra baimėje, nėra reikalo stengtis nuokart tą jo baimę prašalinti. Piktas barnis ar koks grąsinimas čia yra be vertės, o prie tam net ir kenksmingas. Piktumas čia nieko negelbės; nereikia vaiką vieną palikti tamsiame kambaryje arba jį vieną siųsti į tą kambarį, jeigu jis bijo, nes tas butų tik pridavimu jam didesnės baimės.

Visuomet reikia švelniai ir linksmai atsinešti į baimę kenčiantį vaikutį. Jeigu vaikutis bijosi eiti į tamsų kambarį, tėvas ar motina visuomet privalo atsinešti į jį švelniai, pertikrinti jį, kad ten nėra ko bijotis. "Bijaisi eiti vienas? Na, eikš, eisim abudu, pamatysime, ar yra ten ko bijotis". Užsižibinkite žiburį, apžiurėkite visur ir nieko ypatingo neradus, vaikutis pats pamatys, kad nieko baisaus ten nėra. Kitą vakarą, reikia vaikutį paimti už rankutės ir be žiburio nusivesti į tamsų kambarį, patamsa jam parodant rakandus, paskui linksmai su juom kalbant, uždegt žiburį ir dar apžiurėti, ar nėra kambaryje ko nepageidaujamo ir vėl jam bus aišku, kad kambaryje nieko nėra. Teip elgiantės, pamažėli, vaikai atpras nuo baimės ir jų išgąščiai bus apgalėti, vaikai pripras namuose apsieiti visai be žiburio.

Už kokio vyriškio moters neprivalo tekėti.

Prieš kelias dienas gavau laišką šiokio turinio:

"Mieliausia Juze! Turiu jaunikį vardu Antaną. Pasirįžau aš už jo ištekėti, bet nėsu tikra, ar turėsiu gerą pasisekimą už jo ištekėjus. Antanas turi tokį naravą, kad jeigu jis užsispiria ką veikti, negalima jį nuo to atkalbėti jokiu budu. Niekas jį nesupranta. Tingi dirbti ir namie buti nevisada mėgsta, ir dėlto jį tėvai neapkenčia. Motina turi uždirbti pragyvenimą, nes tėvas nepajiegia dėlei senatvės. Antanukas mėgsta lošti kaziromis, mėgsta stovinėti ties karčiamos durimis, neiškenčia ir vidaus neatlankęs. Bet aš manau, kad galėsiu jį nuo to visko atpratinti. Myliu jį ir todėl noriu jį išgelbėti ir padaryti jį laimingu ir naudingu žmogum. Prašau atrašyti man laišką ir pasakyti ar aš gerai manau.

Jieva. K."

Brangi mergaite, netikėsi man, kaip man tavęs gaila! Pati savo laiške pripažįsti, kad tavo jaunikis yra laidokas, kurs savo gyvenime nėra nieko gero nuveikęs, dargi nepaiso net apie savo tėvų senatvę. Tu turi didelę drąsą, bet ne išmintinga. Perdaug tau butų darbo pakelti iš nupuolimo jauną, pasileidusį vyrą. Tu kiaurą savo gyvenimą turėtum buti jo parama ir jo jiega. Tokia moterystė butų lygi sau žudystei. Ar tu esi kuomet girdėjus atsitikimą, kad jauna mergaitė, ištekėjus už girtuoklio, latro, tinginio, žodžiu sakant, nupuolėlio, butų jį pataisius, iš jo padarius gerą žmogų ir likus laiminga? Aš apie tokį atsitikimą dar nėsu girdėjus.

Ne moteris vyrui, bet vyras moterei turi buti parama. Galiaus juk ir pati gamta teip surėdė, kad vyras turėtų didesnę spėką ir jomis naudodamasis butų moterei globėju. O tu vienok nori priešintis gamtai ir nori buti globėja savo Antano. Moteris tik savo įtekmės gerumu gali pagelbėti vyrui pasikelti iš nuopolio, bet niekad negali tverti jo charakterį. Tavo Antanas jau turi savo charakterį ir kitas jam nereikalingas.

Dabar gal jau suprasi, kodėl tau pasakysiu ve kaip: Neik, netekėk už tokio vyro. Atmink dar vieną dalyką, mylima Jievute. Nėra šeimyniškos laimės tokiuose namuose, kuriuose moteris viskuom rupinasi, o vyras tik laikosi įsisegęs į savo moters sijoną, kaip mažas vaikas. Tik tokiuose namuose yra laimė, kuriuose išvien, moteris su vyru viską veikia, viskuom dalinasi lygiai ir išmintingai.

Žinau, kad man atsakysi: "Juk yra gerų vyrų ir vaikų tėvų, kurie gyvena labai tinkamai, o pirmiaus buvo tokiais laidokais kaip ir mano Antanas". Gali buti. Bet tie vyrai pataisė patįs save. Jie suprato gerai, kad ilgai gyventi teip kaip gyveno jaunystėje, negalės ilgai. Jie pasitaisė apsivedę, bet ne moters juos taisė. Tavo Antanas yra visai kas kita. Jeigu jis neturi jiegos pats atsikelti iš savo nupuolimo, tai tu buk rami ir nesisiulyk jam už darbininkę, nes jeigu eisi jį gelbėti, jį kelti iš jo nupuolimo, jis ir tave įtrauks į prapultį.

Jeigu mano žodžiai dar tave nepertikrino, tai padaryk vieną dalyką, pirmiau negu ištekėsi už savo Antano. Pasisamdyk sau mažą namelį, neturtingiausioje miesto dalyje ir mėgink užsidirbti sau pragyvenimą,

(Užbaiga bus).

Sveikatos darželis.

Pasivaikščiojimai ir musų sveikata.

Vaikščiojantis žmogus visuomet įtraukia į plaučius oro tris kartus daugiau, negu tada, kada jis sėdi. Tokiu budu matome, kad pasivaikščiojimas, kaipo prasimankštinimas yra butinai reikalingu musų sveikatai. Todėl kiekvienas, kurs per dienas, sėdėdamas dirba, butinai turi stengtis nueit į darbą ir pareit namo, pėkščias. Nedėldieniais ir šventomis dienomis yra geru dai ktu išeiti į farmas, jeigu jos yra arti, ar į priemiesčius, kur tyresnis oras, ten sveikatai daug gelbės. Einant reikia eiti smagiai, ne vos kojas velkant, nes smagiai einant atbunda muskulai ir kraujas, teipgi plaučiai smarkiau veikia ir tuomi įtraukia daugiau oro.

Pasivaikščiodami męs suteikiame muskulams ir plaučiam reikalingą prasimankštinimą, teipgi pagelbstime sustiprėjimui nervų sistemos. Atsakantis pasivaikščiojimas, kad ir energiškiausiam žmogui suteikia smagumą raumenų, pečių ir pilvo. Bet jeigu žmogus yra pailsęs, pasivaikščiojimas tokiam nėra leistinu. Kad pasivaikščiojimu atsiekti pageidaujamas pasekmes, reikia kasdien pašvęsti po 15—20 minutų išryto, prieš pusryčius ir tiek-jau po vakarienei, prieš eisiant gulti. Kiekvienas žmogus, kurs turi dirbti sėdėdamas, susilenkęs, įsitempęs, ar kitokioj nenaturališkoj pozicijoje, jeigu nori savo sveikatą gelbėti, be jokių išsikalbėjimų turi naudotis iš pasivaikščiojimų ir kitokių mankštinimųsi, nes sveikata butinai to reikalauja.

Tekėjimas kraujo.

Kraujo tekėjimas paeina nuo nutrukimo plonos gįslelės, kuri yra lyg upelis, kuriuomi kraujas teka. Tokias gįslas arba kraujo išnešiojimus galima padalinti į tris skyrius: išnešiotojos kraujo iš jo sądėlio, gįslų didesniųjų ir arterijos, kuriomis kraujas grįžta į širdį. Atsitikimas pirmame skyriuje, kad nutrukus plonai gįslelei, kraujas išsiveržia ant kuno paviršiaus, nėra pavojaus, nes dėlei gįslelės plonumo, tirštumas kraujo ją užkemša ir kraujo tekėjimas tuojau sustoja. Atsitikime trukimo gįslos antro skyriaus, kurias vadiname arterijomis, jau yra pavojingiau, nes dėlei gįslos storumo didesnė žaizdos atvara ir todėl kraujas prasimušęs, pats nesusilaiko. Tokiame atsitikme reikia greitai žaizdą užrišti čystu audiniu, kad kraujas atvaroje pradėtų krekėti ir tokiu budu atvarą uždarytų. Prasimušus kraujui, išsiveržus iš kraujatekio, reikia greitai šaukti daktarą.

Kas yra reikalingu kudikiams.

Kudikiai reikalauja daug miego, pripratimo prie miego ir vaikščiojimo visuomet tuom patim laiku, daug tyro oro, saulės šviesos švarumo ir šilumos. Kudikiam reikalingas vienas šiltas drabužis ir geras, švarus pienas. Reikalauja motinos peno, jeigu tas yra galimas. Jeigu penas reikalingas iš aptiekos, turi buti reprezentuotas daktaro, o ne kaimynių ir turi buti mainomas. Pienas visuomet turi buti laikomas šaltai, kol reikalingas, jeigu turi buti tinkamu naudojimui. Kudikiui nereikia gailėtis vandens at sigerti.

Svarbu yra atskirti sergančius kudikius nuo sveikų. Dantų dygimas prie ligų nėra priskaitomu. Iki 9 mėnesių senumo, negalima vaikams duoti kitokį maistą apart pieno, jei bent svarbiame atsitikime, daktarui liepiant. Neleistinu duoti alaus, degtinės, agurkų, mėsos, vaisių, nėgi cyropo. Nereikia vaikus leisti šliaužioti ant grindų ar nuogos žemės ir neleisti juos prie ypatų, turinčių plautį ar peršalusių. Tokių ligonių kvapu kudikiai labai greitai užsikrečia.

Gerkite maslionkas (pasukas).

Maslionkos yra labai geru ir sveiku gėrimu. Ypač vasaros karščiuose nėra sveikesnio gėrimo, kaip maslionkos, nes maslionkose lieka daug riebaus maisto, susidedančio iš sviesto ir smetonos liekanų. Tokios liekanos yra neapvertinamu maistu žmogaus sveikatai. Vasaros karščiuose, kuomet tankiausia žmogus neturi epetito prie valgio, užtenka suvalgyti mažą šmotelį mėsos su duona ir atsigerti maslionkų, kad buti sočiam. Raugintas pienas irgi yra sveiku ir naudingu maistu. Yra persitikrinta, kad davimas daug rugštaus pieno kiaulėms, apsaugoja kiaules net nuo choleros. Todėl šilumos dienose, gerkite daug maslionkų ir rauginto pieno.

Maistas ligoniams.

Ligoniams, negalintiems maistą gerai sukramtyti, daktarai leidžia duoti mėsą, keptą tokiu budu: šmotelį palendzicos ar šiaip minkštos mėsos, reikia peiliu gerai nuskusti, smulkiai sukapojus pridėti cibulio, įmušti kiaušinio trynį, užsudyti ir viską gerai išmaišius, kepti svieste. Kad mėsa butų naudingesnė ligoniui, vieton kapojimo, galima ją sutarkuoti arba peiliu suskusti. Tarkuojama ar skutama mėsa yra tuom naudingesnė, kad iš jos ne išsisunkia sultys, ko negalima išvengti prie kapojimo. Kad ligoniui tokia mėsa ne nubostų, galima kartais permainyti jos skonį, suvilgant ją citrinos skystimu.

Kada vaikai gali pradėti nešiot čeverykus.

Mažam vaikui čeverykai nėra reikalingi net kol jis pradeda vaikščioti. Pirmieji čeverykai privalo buti su plačiais galais ir minkštais padais, kad vaiko kojos nepavargtų, kol įpranta vaikščioti. Kada vaikas jau įpranta vaikščioti apsevęs, tada turi pratintis dėvėti čeverykus su kietais padais. Čeverykai visuomet yra geresni su šniurais, negu su guzikais, nes šniurais suveržiamame čeveryke koja geriau yra apsaugojama.

UKININKŲ DIRVA

Nauja prietaisa rovimui kelmų.

Ukininkystės kolegija prie Wisconsino universiteto paskelbė žinią, kuri turėtų užinteresuoti kiekvieną ukininką, ypač tą, kurs gyvena tokiose apygardose, kuriose yra daug kelmų, kurie dėl savo įsišakninimo iki šiol yra dar ne išrauti. Tokių kelmuotų ukių yra daugybė Michigano, Wisconsino ir Minnesotos valstijose. Karolis Reynold, iš Conrath Wis. išrado naują prietaisą rovimui kelmų, kurią ukininkystės žinovai ir valdiški ekspertai išbandė ir pripažino labai naudinga ir praktiška kelmų rovimui. Ta prietaisa pavadinta: "Poor man's stump piler". Prietaisa išrodo labai prasta ir visai ne sukomplikuota. Tokią prietaisą kiekvienas ukininkas, be jokių sunkenybių gali pats pasidaryti. Reynoldas tą mašiną išgalvojo ir padarė su savo broliu Franu, kurs tai idėjai davė pradžią. Jiedu savo išradimą nefabrikavo ir visai net nedavė nė užpatentuoti; jie savo išradimą liuosu noru paaukavo ukininkų naudai, leidžiant kiek vienam pačiam tokią mašiną pasidaryti. Ukininkystės kolegija, ištyrus mašinos gerumą ir naudingumą, padirbo tukstančius jos planų — braižinių ir norintiems tokias mašinas pasidaryti ukininkams, siunčia už mažą atlyginimą. Todėl, jei kas iš ukininkų norėtų tokią mašiną pasidaryti, privalo pareikalauti braižinio, kreipiantės šiokiu adresu: Departament of Agriculture Engineering, Madison, Wis. klausiant braižinių "Poor man's stump piler" ir atsakymą tuojau gaus.

Kam ta mašina reikalinga? Ji reikalinga rovimui kelmų, įvairaus didumo. Prie jos reikia tik poros arklių ir trijų žmonių. Vienas iš žmonių turi valdyti arklius, o du turi mašinai prigelbėti pažeboti kelmus ir juos suversti ant kruvos, kad butų galima juos tuojau sudeginti. Šita mašina vienos valandos laiku išrauja apie 30 kelmų, nežiurint kokio didumo jie butų.

Pati mašina yra padirbta ant šliužių, kad iš vietos į vietą butų galima ją nuvežti, lyg roges. Jos apačia turi 9 pėdas ilgio, o su pečiu, kurs atlieka darbą, ilgis išneša 25 pėdas. Prie jos padirbimo yra reikalingas dra tas, geležis apkaustymams ir medis. Du vyrai gali ją padaryti bėgyje dviejų dienų, su kaštais apie 30 dolerių. Rėmai jos dirbasi iš medžio, kurio, paprastai, kur yra kelmų, nesunku pasigaminti. Tam reikalingos medegos galima užtektinai pasigaminti net iš vėjo išvartų, kurios yra nesupuvę. O dar atmenant, kad tuli iš ukininkų yra nusimanančiais apie kalvystės amatą ir namuose turi nekuriuos iš to amato įrankius, tad tokią mašiną gali pasidaryti su dar mažesniais kaštais.

Rovimas kelmų be mašinos, parsieina gana brangiai ir reikalauja daugybės sunkaus darbo, pirkti mašinas fabrikuose padarytas, kurios tankiai yra nepraktiškomis, daugumui ukininkų visai yra negalimu. Dėl šitų priežasčių daugelyje ukių riogso kelmai, lyg kokios baidyklės, o apie juos palikta sklypai nedirbamos žemės, nes dėlei jų šaknų išsišakojimo, negalima prieiti su plugu. Tas bjaurina pačią ukę ir ukininkui suteikia nuostolių. Tad dabar yra proga kiekvienam ukininkui pigiai įsitaisyti mašiną, išrovimui kelmų ir tuomi išvalyti savo ukę. Čia nėra reikalo priminti ukininkui, kad ukę išvalius nuo kelmų, ukė pakils 25 nuošimčiu.

Tad patartina kiekvienam ukininkui, reikalaujančiam tokios prietaisos, paprašyti braižinių kreipianties augščiau nurodytų adresu, o pasidarbavimo vaisiais bus labai užganėdintas.

Auginimas veršių.

Išrodytų, kad veršius auginti geriausiu yra teip kaip liepia motina gamta, visą laiką juos laikant prie jų motinų, karvių. Teip jis auginamas, žinda kada tik nori, nors po biskį, bet tankiai ir tokiu budu jis auga greitai ir gerai. Yra sakoma, kad teip veršį auginant yra lengviausiu ukininkui ir naudingiausiu pačiam veršiui.

Bet iš kitos pusės turime atminti, kad mums dalykas einasi ir apie karvės pieną, kuriame męs turime didelę naudą ir kurio visuomet laikant veršį prie karvės, daug eina perniek ir toks veršio auginimas ukininkui parsieitų perbrangiai. Todėl, kas nori turėti pieningą karvę, privalo veršius prie karvių nelaikyti, nes veik kiekvienam jau yra žinoma, kad laikant veršius prie karvių, karvės nustoja pieningumo. Gyvulių augintojai darė įvairius bandymus, įvairiais budais stengėsi, kad padidinus karvių pieningumą. Jie jieškojo budų per desėtkus metų. Po daugybės savo darbo, jie su rado, kad tikslas gali buti atsiektu parinkimu geros veislės karvių, geru šėrimu ir atsakančiu auginimu telyčių. Ir tam viskam ačiu, šiądien ukėse galima rasti karves, kurios po apsiveršia vimo duoda 20—30 kvortų pieno kasdien. Veršis, tuojau po atsiradimo, nereikalauja daugiau kaip 2 kvortas pieno į dieną, bet augdamas kasdien reikalauja jo daugiau; šeštoje savaitėje savo gyvenimo jis jau reikalauja 12 kvortų; suprantama, gaudamas tiek pieno savo maistui, auga gražiai ir žymiai. Tokiu budu, laikant veršį prie pieningos karvės, nuostolio butų, bet veršis visą pieną išžįsti negali, bet jis, kaipo jaunas ir nevisai išmintingas gyvulys, gali prisižįsti ir iš to susirgti; iš priežasties persi žindimo daug jaunų veršių stimpa. Veršiui-gi ne išžįndus visą pieną, karvės tešmenyje pieno veikimas didinasi, dega ir galiaus pieno gaminimo dėsniai liaujasi veikę ir tokiu budu karvės pieningumas nyksta. To dėl veršius reikia tuojaus nuo karvės atimti, ją atsakančiai išmelžti ir veršius girdyti.

Scranton, Pa ir apielinkėse yra "Dirvos" įgaliotas agentas **J. Petrikys.** Todėl pas jį galima užsisakyti "Dirvą" ir užsimokėti pinigus.

"Dirvos" Administracija.

Vaclovas Gilevičia, 98 John st. New Britain, Conn. ir apielinkėse "Dirvos" generališkas agentas, Padėkavonės Dienoje (Thanksgiving Day) lankysis užrašynėdamas "Dirvą" New Havene, Conn. Todėl šiuomi liudijame, kad galima užsiprenumeruoti "Dirvą" ir užsimokėti prenumeratą, teip, kaip mųsų ofise.

"Dirvos" Adm.

Racine, Wis.

T. Vegėlė, 1029½ Lockwood ave., yra įgaliotas "Dirvos" agentas. Todėl pranešame visiems Racine ir apielinkės kolionijų lietuvams, kad pas jį galima užsirašyti "Dirvą" ir užsimokėti pinigus jam, teip kaip musų pačių ofise.

"Dirvos" Adm.

Dovanos! Dovanos!!

Kas užsirašys "Dirvą" per manę ant metų prisiųsdami $1,50 gaus vertės 40c. knygų ir "Dirvą" per metus.

Malonėkite paminėti kokių knygų norite. Pinigus siųskite "Money Order" arba markėmis.

J. J. ŽILIS,
1647 Oregon ave., Clev. O.

Draugystės, kurios turi "Dirvą" už Organą.

Valdyba Dr. D.L.K. Vytauto Gvardijos, po priegloba šv. Petro. Cleveland, Ohio.

Pir. J. VERSIACKAS, 8123 Korman Ave.
Vice-pirm. F. SAUKEVIČIUS, 1115 E. 68th Str.
Nut. raš. S. BINKIS, 615 E. 97th Str. N. E.
Iždo raš. A. REMEIKA 8024 Sovinski Ave.
Iždin. M. SAUKEVIČIUS, 3815 Kelly Ave.
Vadas ir Komandierius K. SAIMONAS, 848 E.143rd Str.
Kapitonas J. KILIKAUCKAS 3816 Kelly av.
Kapiton. J. SABALIAUSKAS, 615 E.97th Str.NE.
Liutinantas J. ŠUKYS, 615 E. 97th Str. NE.
Oficierius J.MAČIULAITIS, 2003 Hamilton av.
Oficierius J. T. NEURA, 2202 Hamilton av.
Feltfeb. M.ABUKAUSKAS, 2052 Hamilton av.
Signalistas M. GRUODIS, 2011 Hamilton Ave.

Valdyba Lietuvos Sunų Kareivių šv. Kazimiero Gvardijos Cleveland, Ohio.

Pirmin. J. MAKSIMAVYČIUS, 1542 E. 36th Str.
Vice-pirm. F. BARANAUSKAS, 3816 Kelley av.
Nutar. rašt. J. POVILONIS, 1074 E. 66th Street.
Fin. rašt. CIP. SELICKAS, 6202 Heisley Ave. S. E.
Iždin. J., MIŠKINIS, 1532 E. 33th Str.

KARIŠKA VYRIAUSYBĖ:

Kapiton. J. RAKAUSKAS, 7028 Superior Ave.
Oficieriai:
P. ŠARKAUSKAS, 1301 E. 55th Str.
J. MAKSIMAVYČIUS, 1542 E. 36th Str.
F. PIEČAITIS, 1802 E. 35th Str.
J. URBŠAITIS, 1448 E. 33rd Str.
J. GAIDELIS, 1402 Oregon Ave.
Signalistas,
J. ŠALČIUS, 1399 E. 41st Str.

Draugijų reikalai.

Vytauto Gvardijos bus praktika, utarninko vakare 7:30 val., Jaites salėje, 6004 St. Clair ave. Malonėkite visi kareiviai pributi ir ant laiko, teip lyginai malonėkite ir naujai prisirašę ateiti pasimokinti.. Atsiveskite daugiau naujų.

K. Saimonas.

C. PAKELTIS

Subatoj, 28 d. Spalio šių metų, atidaro

Naują Lietuvišką Aptieką

KAMPAS SOWINSKI IR E. 82-ros GATVĖS

Musų vienutėlis obalsis, tai saugumas išpildyme daktariškų receptų bei užganadinimas kiekvieno į musų aptiekas su bilekokiais reikalais atsilankiusio kostumerio.

Nepomirškite ateinančios subatos, dienos atidarimo musų naujos aptiekos, nes bus kainos numažintos.

ŠOKIU MOKYKLA

PROF. KLIMAVYČIAUS

3704 SUPERIOR AVENUE. TARPE E. 36 IR 38 GATVĖS

Vyrams $4.00 Merginoms $2.00 už 10 LEKCIJŲ.

Lekcijos atsibuna kas Panedėlio ir Pėtnyčios vakarais nuo 8:00 iki 11:00 valandų.

Vaikinai ir Merginos! Kurie norite dailiai išsilavinti šokius šokti, tad atsilankykite į viršnurodytą vietą, o męs gvarantuojame, jog išmokinsime visokius šokius ir į trumpą laiką beskirtumo, ar jauną, ar seną. TEL. CUY. CENTRAL 7622-R

Tinkamiausis lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS"

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir subatomis.

"DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lauko, apie unijas, apie darbininkų judėjimą.

"DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymų, rašytų pačių darbininkų.

"DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, indomiausias žinias ir žingeidžiausius atsitikimus.

"DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražių eilių, dailių vaizdelių ir apysakaičių.

"DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui s v a r b u, n a u d i n g a, i n d o m u i r s u p r a n t a m a.

"DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygelių, kurios dailumu, gražumu, turiningumu, p i g u m u viršija visas išleistuves.

Skaitykite ir platykite **"Darbininką"** ir jo leidinius.

Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams $3.00; pusmečiui $1.50; vieną kartą savaitėje, užsisakant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams $1.50, pusmečiui 75c.

Adresas:

"DARBININKAS"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

AUKSINĖS PLUNKSNOS

Laikančios savyje rašalą, yra dabar plačiausiai vartojamos ir tai vienas iš parankiausių rašamųjų įrankių. Todėl visi jas ir perka. Bet jei nori turėti tą parankųjį dalyką, niekad nebandyk pirkinėti pigių, kurios yra parduodamos po 25c., 50c., $1.00 arba, kad ir $1.50, nes bus veltas pinigų išmėtimas ir tos plunksnos niekad gerai rašyti negal, nes jos padarytos tik dėl apgavystės. Ir todėl norėdamas turėti gerą plunkną, nepirk pigesnės, kaip $2.00 ir tai tik šios kompanijos, nes bėgyje 3 m. daug esome męs jų pardavę ir visi mųs viengenčiai kostumieriai yra patenkinti ir užganėdinti.

PREKĖ
Nuo $1 iki $10.00.

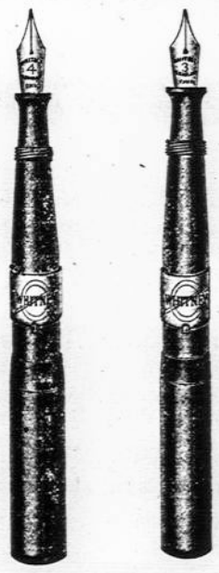

GAUNAMOS
"DIRVOS"
Knygyne
2004 ST. CLAIR AV.

"Dirvos" Agentai

Kur galima gauti nusipirkti "Dirvą" už 5c. kas savaitę.

Youngstown, Ohio,
J. Sabel, 28 Murdock st.
New Britain, Conn.
V. Gilevičia 98 John str.
Waterbury, Conn.
K. C. Kazemekas 97 Bank st.
Homestead, Pa.
M. Vaikšnoras 529 Dickson st.
Bentleyville, Pa.
A. Malukonis P. O. Box 268.
Shenandoah, Pa.
T. P. Križanauskas, 102 E. Centre st.
Brooklyn, N. Y.
M. A. Milukas, 416 Hooper st.
A. Struminski, 184 Grand st.
Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 35 Arthur st.
Gardner, Mass.
P. S. Remeikis, 267 Pleasant st.
Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak st.
A. Sweetra, 51 Hoverhill st.
Scranton, Pa.
J. Petrikys, 1514 Ross ave.
So. Manchester, Conn.
A. R. Zokaitis 98 Bissell st.

Pas kuriuos galima visados užsisakyti "Dirvą" ir užsimokėti prenumeratą.

Philadephia, Pa.
A. Rukas, 2544 E. Yorks st.
Detroit, Mich.
Gudinas F. 83 Kendall ave.
Cleveland, Ohio.
Vaižmužys J. 2030 Hamilton ave.
Montvil J. 3718 Burwell ave.
J. Brazaitis, 7709 Aberdeen ave

Pardavimai.

Parsiduoda Grosernė ir Bučernė. Teipgi saldainių ir minkštų gėrimų krautuvė. Parsiduoda už prieinamą kainą. Puikį vietą dėl lietuvio.

1417 E. 21st Str.

KAS REIKALAUJA
NUOŠIMČIO?

Ta ypata pirmutinė reikalauja nuošimčio, kuri sunkiai dirbo ir taupė savo pinigus.

Dabar jis leidžia savo pinigus dirbti, o jis ilsisi.

Tamista ir gali padaryti teip.

Męs mokame 5 nuošimčius už sutaupytus pinigus.

THE ST. CLAIR AVE.
Savings & Loan Co.
2006 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Siuvama Mašina

GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA
VYRO, DĖL SAVO MOTERIES.

Jei Tamista Kalėdų Dovanoms nupirksi savo moterei siuvamą mašiną, tai netik suteiksi puikią Kalėdų dovaną, bet nereiks daugiau jei išmetinėti, kad daug pinigų atiduodama drapanų krautuvėms ir siuvėjams. Tokią dovaną nupirkęs užganėdinsi pilnai savo moterį irsave. Pas mus galite gauti puikiausių siuvamų mašinų ir ant lengviausių išmokėjimų. Atsilankykit ir apžiurėję užsakykit jau dabar.

"Dirvos" Krautuvėje,
2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Deimantiniai Žiedai!

Męs užlaikome gražų rinkinį visokio didžio Moteriškų ir Vyriškų Deimantinių Žiedų

Visokio didumo ir visokiu kainų **Nuo $12.00 iki $200.00.**

Parduodame labai prieinamomis kainomis

"DIRVOS" KRAUTUVĖJE,
2004 St. Clair Avenue : Cleveland, Ohio

ŠTAI KUR GERA PROGA

Įdėti Savo Turtą Ant Gero Nuošimčio.

Du geri namai dėl 5 šeimynų. Randos atneša į mėnesį $59,00. Ant E. 27 gatvės, prekė $6,200,00.

Vienas namas ant E. 66 gatvės, del dviejų šeimynų su 14 kambarių ir maudynėmis. Teipgi tvartas (Garage) del 4 automobilių. Prekė $6.500,00. Randų atneša į mėnesį $66,00.

Du namai ant E. 33čios gatvės, dėl 4 šeimynų su maudynėmis. Prekė $5,300,00. Randų $54,00.

Vienas namas dėl 2 šeimynų, 11 kambarių, 1597 E. 30 gatvės. Prekė 3,500,00 Su mažų įmokėjimų. Likusieji ant lengvų išmokėjimų.

Du puikųs namai dėl 3 šeimynų su 18 kambarių maudynė ir šildomais pečiais. Teipgi puikus sklepas su skalbinėms. Prekė $6,300,00. Randų atneša į mėnesį $62,00. 3249 Perkins ave., N. E.

Tris geri namai ant vieno loto dėl trijų šeimynų, 17 kambarių ir maudynės. Puikųs sklepai su skalbynėmis. Randos atneša į mėnesį $46,00. Parsiduoda su mažų įmokėjimu. Likusieji ant lengvų išmokėjimų. 1608 E. 36 gatvės.

Vienas namas dėl 2 šeimynų. Gražus namas ir gra ži apielinkė. Dėl lietuvių parsiduos su mažu įmokėjimu. Prekė 3,100,00, 7510 Cornelia ave., netoli E. 74tos gatvės.

Du puikųs namai dėl 3 šeimynų. Puikioj vietoj, kampynis lotas. Randos atneša $36,00 į mėnesį. Prekė $3,500,00. Pasiduos su mažu įmokėjimu. Likusieji randomis išsimokės. 6102 Wikefeed ave. i r W. 61 gatvės, prie Madison karo.

Du geri namai dėl 3 šeimynų 16 kambarių. Randos gaunama $44,00 į mėnesį. Prekė $4,700,00. Ant E. 38 gatvės, tarpe Superior ir Payne ave.

Kreipkites šiuo antrašu

A. B. Bartuševičius,
2006 ST. CLAIR AE. N. E.
Central 6488 Prospect 953

VIETINĖS ŽINIOS

Savaitinis Kalendorius

Gruodis

2 S. — Babianos
3 N.— Franciškaus 1 N. A.
4 P. — Barboros
5 U. — Krispinos
6 S. — Nikalojaus
7 K. — Ambroziejaus
8 P. — Nekalto Prad šv. M.

Primušė lietuvį Pereito utarninko rytą pasiekė nelaimė daugumui gerai pažįstamą Vincą Jankauską. Jis darbe susiginčijo su italais ir tie jį primušė. Primuštasis Jankauskas tapo nugabentas ligonbutin, o ant užpuolikų išimta varantas. Kitame numeryje plačiau parašysime visą atsitikimą, jei galėsime ką sužinoti.

Ponas V. Jankauskas, kai po geras tėvynainis ir darbštus vietinėse tautiškose draugystėse, daugelio mylimas ir savo nelaimėje labai apgailaujamas.

Susirinkimas dėlei tarptautiško "bazaro". Mus prašo paskelbti lietuvių reprezentantų žiniai, kad sekantis susirinkimas reikaluose tarptautiško "bazaro" atsibus panedėlio vakare, 8 valandą, Olmsted viešbutyje, prie Superior ave. ir E. 9 gatvės. Lietuvių reprezentantai prašomi ne užmiršti į laiką pributi.

Atvažiavo p. Martus. Užvakar atvažiavo į Clevelandą p. A. Martus, kurs čia užtruks keliatą dienų, kad su vietiniais veikėjais apdirbus planą maršruto po aplinkines lietuvių kolionijas, Ohio, Michigan, Pennsylvania ir New York valstijose, kur bus rengiamos prakalbos. Ponas Martus galbut Clevelande apsistos ilgesniam laikui ir čia kalbės keliatą vakarų, galbut jis kalbės ir tautiškosios spaudos savaitės vakaruose. Lietuviams patartina skaitlingai lankytis p. Martaus prakalbose.

Bulotos prakalbos. Pereitą subatą atvyko į Clevelandą p. A. Bulota, su Bulotiene ir J. Žymantiene (Žemaitė). Tą patį vakarą Vorwaerts salėje atsibuvo prakalbos. Žmonių susirinko neperdaugiausiai. P. Bulota kaip ir jo palydovės yra labai suvargę dėlei nuolatinių kelionių, ką liudija jų pačių tipai. Rinkta aukos Š. Fondan. Surinkta $92,55. "Žiburėl." surinkta $36,82 leriai. P. Bulota savo kalboje, pasigyręs esąs advokatu, buvęs Dumos atstovu ir nėsąs "grinorium", kaip visur teip ir čia, jokiu budu ne išlaikė lygsvarumo, prie to dar ir veidmainiauja, nes čia prižada nieką ne užgaulioti, o čia tuojaus gilia sau nepatinkamuosius. Kliuvo pp. Balučiui, Norkui, Yčui, "yčiniam" komitetui ir Yčo gimnazijoms. Nepasigailėta pipirų ir "Draugui". Stebėtis reikia, kad toks žmogus pasirodo teip siaurai žiurinčiu ir nesupranta, kad ypatiškumams reikia surasti vietą kur kitur, o ne ten, kur nuo publikos imama įeiga. P. Bulotienė pasisakė esanti "Žiburėlio" pirmininke ir prašė "Ž." aukų. Žemaitė papasakojo labai trumpai, ką ji girdėjo Vilniuje nuo burio pabėgėlių. Bulota gi pašventė daugiau savo kalbos š. F., Rusijos ministeriams, oficierams ir paprastiems kareiviams, negu Lietuvai ir jos šiądieniniam stoviui. Žadėjo dar panedėlyje kalbėti "apie politiką".

Šv. Jurgio Draugystės vakaras. Pereitos nedėlios vakare, Vorwaerts salėje atsibuvo vakaras šv. Jurgio Draugystės surengtas. Programas susidėjo iš muzikos, deklemacijų, dainų ir vaidinimo "Sulyg naujosios mados". Apie netikumą lošimo kaip ir paties veikalo, neverta kalbėti, nes už pasakymą teisybės žodžio "artistai" sienomis laipioja ir tas jų laipiojimas gali užkenkti jų silpnai sveikatai. Paminėjimo yra verta: dvi deklemacijos mažiukės Baltrušaičutės, p. Greičienės trįs solo, gitarų ir balalaikų orchestra, L. Vyčių choro trįs dainos ir C. L. T. Benas, vedamas p. K. Bucio. Čia reikia dar priminti, kad p. J. Brazaitis, pirmininkas šv. Jurgio draugystės, apreiškė, kad ne ilgai laukus Clevelando lietuviai turės lietuvišką salę, kurios įtaisymu darbuojasi tam tyčia įsisteigusi kooperacija. Prašė visus, paremti tą darbą, perkant šėrus.

C. L. T. Choro vakarėlis. Pereitos subatos vakare teatrališkas choras turėjo savitarpinį vakarėlį. Dėlei šalto oro ir kitokių aplinkybių, nevisi choro nariai susirinko, nebuvo net ir pats mokintojas p. Kramp. Prie vakarienės pagiedota apie trįs dainelės ir išreikšta linkėjimai. Linkėjimų kalbeles pasakė pp. Plerpa, choro draugijos pirmininkas, A. Kranauskas ir J. Šimonis. Ir teip iki pusnakčio praleidus laiką, visi išsiskirstė namo. Šis Choras gyvuoja gražiai. Turi burelį dailaus ir gabaus jaunimo, apie iš 150 ypatų, abiejų lyčių. Iš to yra apie 80 dainininkų, kiti užsiima lošimais ar šiaip darbais, kurie randasi.

Audra ir perkunija. Pereitą pėtnyčią siautė audra su vėjo greitumu 58 mylių į valandą, prie to buvo dargana. Perkuno uždegta dvi triobos prie Erie geležinkelio. Ties miesto rotuše stovint trims automobiliams, viesula nuplėšė jų budas ir nunešė net iki St. Clair ave. Apart to viesula nugriovė kaminų ir nuplėšė nemažai stogų. Pasažieriniai laivai, važiojanti pasažierus į Detroitą ir Buffalo, pabijoję audros, nedrįso iš prieplaukos išeiti ir leistis kelionėn. Ežere Erie sudaužyta keliatas laivelių, arba jie yra paklydę, nes ikišiol apie juos nėra jokių žinių.

Plėšikai. Pereitos pėtnyčios vakare, į J. Brunerio karčiamą prie 99 ir Superior ave., įėjo du, ličynomis prisidengę plėšikai ir paleido revolverio šuvį į karčiamninką, nugązdino karčiamon susirinkusius svečius. Vėliau visus svečius ir patį karčiaminką suvarė į kampą ir ten vienas su atkištu revolveriu dabojo, o antrasis nuėjęs už baro apkraustė registerį, iš kurio paėmė 100 dolerių ir revolverį, ir galiaus abudu išbėgo. Policiją prisišaukta vos už valandos, bet tai jau buvo pervėlu.

Geriausi vaistai nuo visokių ligų galima gauti su geriausiais patarymais tik Usevičiaus Aptiekoje, 1172 E. 79th St., Cleveland, O. Bell Rosedale 2417
Cuy Princeton 1539-R

NUO ADMINISTRACIJOS

Šiuomi primename "Dirvos" skaitytojams, kurių prenumerata pasibaigė, kad malonėtų ją atnaujinti kitiems metams. Laikai dabar geri, pinigų kiekvienas turi, tad kiekvienam yra galima prenumeratą atnaujinti be jokių sunkenybių.

Administracija.

Redakcijos Atsakymai.

A. Grigaliui. Ačiu Sunaudosime į kalėdinį numerį.

Alma Mater. Ačiu Prašome rašyti daugiau.

Dr. Graičiunui. Ačiu. Sunaudosime ateinantin numerin.

Zuikeliui. Atsakys laišku, administracija.

Užsiprenumeruokit Dabar

"Dirvą" kol prenmerata yra tik **$1.50**, nes bepaliovos kįlant popieros kainai, busime priversti pabrangintie prenumeratą ir męs, kaip kad nekurie laikraščiai jau dabar pabrangino. Juk prenumeratos laikas skaitosi ne nuo Naujų Metų, bet nuo dienos užsisakimo. Užsisakydami adresuokite šiteip.

"DIRVA"
2004 St.Clair Ave, Cleveland, Ohio

THE ST. CLAIR AVE.
SAVINGS & LOAN CO.
ĮKORPORUOTA PER OHIO VALSTIJOS VALDŽIĄ.
Už padėtus pinigus mokame penktą nuošimtį nuo dienos padėjimo iki dienos atėmimo.
Taipgi taupymą galima pradėti nuo vieno dolerio ($1.00) ir aukštyn.
Viršminėta banka siunčia pinigus į visas dalis svieto.
Parduoda laivakortes ir money orderius.
Apsaugoja nuo ugnies namus ir namų rakandus.
Atliekame rejentališkus reikalus.
Perkame ir parduodame namus ir lotus.
Skoliname pinigus ant savasčių (property) ant lengvų išlygų.
BANKOS VALANDOS:
Nuo 8:00 ryte iki 9:00 vakare.
THE ST. CLAIR AVE. SAVINGS & LOAN CO.
2006 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Prospect 953 Central 6488

CLEVELAND'O LIETUVIŠKA
Namų ir Paskolos
BANKA
Atsakančiausis įstaiga Cleveland'e pinigų sutaupinimui, Prižiurima ir įkorporuota per valdžią valstijos Ohio ant
$250,000.00
Priimame sutaupinimui pinigus ir už padėtus pinigus mokame 5%
OFISO VALANDOS:
Nuo 7:30 iki 10:30 Utarninkų vakarais.
Nuo 7:30 iki 9:30 Subatų vakarais.
1934 St. Clair Avenue N.E.

DR. J. ZWICK,
LIETUVIŠKAS GYDYTOJAS.
1935 St. Clair Ave. N.E.
(Ant kampo St. Clair ir East 20 gatvės)
Ant Pakilčio Aptiekos.
OFISO VALANDOS:
Ryte: nuo 9:00 iki 10:30.
Vakare: nuo 6:00 iki 8:00.
TELEFONAI:
Cuy. Contr. 4236, Bell Prosp. 979.
Gyvenimo telefonas: Princeton 1558-R
Nakties laiku: Princeton 2113-R

Krajava Pirtis
Jeigu nori taip, kaip Lietuvoje puikiai išsivanoti karštame gare su vanta, tai atsilankyk į musų PIRTĮ
Atdara kožną dieną nuo 12:00 dienos iki 12:00 nakties, Subatoms per ištisą naktį. Seredos dėl moterų.
Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Taip-gi statome bankas,
A. SOGOLOWITZ,
2547 E. 38 GATVĖ. Arti Woodland.
Central 2595-W

T. NEURA
BUČERNĖ IR GROSERNĖ
Daugumas musų lietuvių ikišioliai negalėjo pas mus atsilankyti del tolimo atėjimo. Bet dabar męs, norėdami kuogeriausiai patarnauti, pradėjom visokius orderius pristatyti į namus. Galite įduoti orderius per musų važiuotoją arba atsilankę į musų krautuvę. Męs visados stengsimės sanžiningai patarnauti muų kostomerius. Prekes darysime kuožemiausias, tavorą duosim kuogeriausį. Brangus broliai ir seseris nepamirškite musų krautuvės. Ateikite ir pabandykite, o tąsyk persitikrinsite, jog ką šneku yra gyva tiesa.
2041 HAMILTON AVE. Cuy. Central 1781-L

Dr. FRANCIS KENNEDY,
DENTISTAS
OFISO VALNDOS:
Nuo 9:00 ryto iki 12:00 dienos ir nuo 1:00 iki 5:30 vakaro.
Panedėlių, Utarninkų ir Seredų vakarais nuo 6:00 iki 7:30.
Bell Rosedale 2377-W Cuy. Cont. 6678-R
5402 Superior Avenue
Cor. E. 55th Str. CLEVELAND, O.

ALEKNA ir BUKAUSKAS
pirmos kliasos
Mėsinyčia ir Daržovių
KRAUTUVE
Išvežioja užsakymus į visas dalis miesto. Draugyjų vakarų rengėjai! Paveskite mums aprūpinimą jųs rengiamus vakarus valgomais dalykais, męs turėdami mašiną išvežiojimui greičiausiai ir tinkamai išpildisime.
6712 SUPERIOR AVE.
Rosedale 165-M Princeton 1081-K

Gerieusios Gyduolės
DEWOYNO'S
APTIEKOSE
1653 St. Clair Av. Prie E. 17 g.
6502 Fleet Ave., Cor. E. 65th (Tod)
Čia dirba lietuvys registruotas aptiekorius— A. ZAPARAS.
5608 Fleet Ave., Cor. E. 57th.
Čia dirba lietuvys registruotas aptiekorius— J. SMAILIS.
4052 E. 71st Cor. Harward
3878 E. 71st, Cor. Lansing
Lietuviams pas lietuvius aptiekorius galima gaut teisingus patarimus.

F. DECKER,
Gelažies Krautuve.
HARDWARE
Rioberinės ir smaline stogų dengymui popieros. Įvairiausių ryšių maliavos, aliejaus, tarpetino, maliavojimui šepetų ir t. t. ir t.t.
Didelis rinkinis Pečių, visokių sudynų, plačiausia rinkinis įvairių-įvairiausių dailydėms įrankių ir t. t. ir t. t.
2155 St. Clair Ave.
CENTRAL 1785-W

PARDAVIMAI.
Parsiduoda farma su visais reikalingais triobėsiais už $2.500, 40 akrų žemės. Išmainome ant kitokio nejudinamos savasties arba parduodama. Kreipkitės laišku arba ypatiškai.
L. Bednarski,
2110 Prospect Ave.

Nusipirk Gramofoną
o turėsi viso pasaulio muziką savo namuose
Kodėl visos svetimtaučių ir šviesernės lietuvių šeimynos jau apsirupino tąja muzika? Todėl kad jie greičiau suprato jos vertę ir svarbumą.
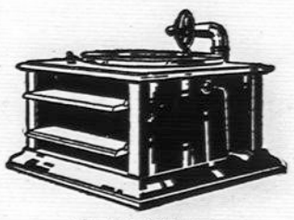
Prekė $15.00

Prekė $25.00

Prekė $50.00
Jie suprato, kad nuolatinė muzika stiprina ir tobulina žmogaus dvasią, švelnina jausmus ir tuomi didina žmoniškumą.
Jie suprato, kad jų vaikai nuo pat dienu kudykystės, augdami tokiose aplinkybėse, kur yra kasdiena girdima garsiausių pasaulio kompozitorių muzikališki tvaryniai, išaugs, jei ne muzikais, tai bent kitais dvasios milzinais, vadovai silpnesnių, kurie guodos tautą ir klos kelią žmonijai prie švisesnės ateities.
Pagaliaus, jie suprato, kad turint tokią muziką savo stuboje, motinoms su dukrelėmis nereikės teip tankiai vaikščioti miestan ant teatrų ar operų, kur kiekvienas vakaras lėšuoja apie porą dolerių, o tėvų sumažės bereikalingi žygiai karčiamosna.
Ir galiaus jie suprato ir tą, kad jauni jų sunus, esant stuboje tokei muzikai, netvrės laiko stovėti ant kampo ir studijuoti tą amerikonų pradinę kriminalę mokyklę.
Todėlei pirko jie, vien tik dėl to pirk ir Tamista.
Geriausia yra tokia muzika
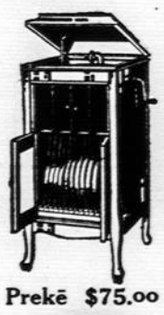
Prekė $75.00

Prekė $100.00

Prekė $110.00
Columbia Grafonola
Jas galima pirkti su mažu įmokėjimu ir ant lengviausių išmokėjimų
"DIRVOS" KRAUTUVĖJE
2004 ST. CLAIR AVE. : CLEVELAND, OHIO
Teipgi męs turime visą rinkinį lietuviškų ir kitokių rekordų. Prisiųsk už 2c. stampą, o męs prisiųsime lietuviškų rekordų kataliogą.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
KNINGYNE GAUNAMOS KNINGOS:-
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ... $1.25
Andersono Pasakos — pusl. 82 ... 20c.
Apie Sveikata — pusl. 16 ... 10c.
Audra Rosijoje — pusl. 65 ... 20c.
Diedai ir Gražina — pusl. 61 ... 25c.
Japonų Konstitucija — pusl. 61 ... 20c.
Kaip Bulgarai ingijo laisvę (dalis I) ... 20c.
Kaip Bulgarai ingijo laisvę (dalis II) ... 20c.
Kaip Japonai gyvena dabar — pusl. 48 ... 10c.
Kas iš ko pareina? ... 20c.
Kelionė į Europą — pusl. 52 ... 10c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ... 15c.
Konradas Valenrodas — pusl. 24 ... 15c.
Ko mus mokina žvaigždės? — pusl. 32 ... 10c.
Kražių skerdynė ir jos pasekmės ... 15c.
Kuomi žmonės gyvena — pusl. 56 ... 15c.
Kun. A. Burba — pusl. 20 ... 20c.
Kaip gyvena Latviai — Suomiai —Anglai, — pusl. 65 ... 20c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 ... 40c.
Lietuvių tautos klausimas Europos karės metų — pusl. 102 ... 35c.
Lietuvos Gaspadinė — pusl. 80 ... 25c.
Mainieris ir Leberis — pusl. 60 ... 15c.
Našlaitė — pusl. 22 ... 10c.
Naujas budas išmokt rašyti — pusl. 24 ... 10c.
Nuo degtinės — pusl. ... 10c.
Padėjimas Lietuvių tautos rusų viešpatijoje — pusl. 120 ... $1.00
Pasninkai Lietuvoje — pusl. 16 ... 5c.
Perspėjimai apie šventą tikėjimą ... 10c.
Rodos motinoms — pusl. 18 ... 5c.
Sulaukė — pusl. 132 ... 25c.
SLA. Istorija (1886—1915) $1,50; audimo apdar. ... $2.00
Švintant — pusl. 126 ... 25c.
Tamošius Besotis — pusl. 24 ... 5c.
Trachoma — prie šviesos — pusl. 100 ... 20c.
Vaikų Draugas — pusl. 64 ... 15c.
Visas šias knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.
Reikalaudami knygų, parašykit aiškiai knygos vardą.
Pinigus geriausiai siųsti per pačto Money Orderį, paprastame laiške, užadresuojant:
A. B. Strimaitis,
307 W. 30th ST. - NEW YORK, N. Y.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj
VIENYBE LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m.
Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai
Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.
J. J. Paukształis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

A. URBŠAITIS
seniausia
LIETUVIŠKA
BARBERNĖ
Pas mus ilgai nelauksi, nes greičiausiai ir geriausiai atliekama darbas tai pas mus.
2271 St. Clair Ave. N.E.

DR. I. E. JASINSKI
607 ROSE BLDG.
VALANDOS:
Nuo 11 iki 12 val. vidurdienio, ir nuo 2 iki 3 val. po pietų. Nedėliomis ant pareikalavimo.
Antras Ofisas, 1374 E. 25-tos Gatvės.
VALANDOS:
Nuo 8:00 iki 9:30 val. ryto, nuo 12 iki 1:30 po pietų ir nuo 5 iki 7 val. vakaro.
Nedėliomis: nuo 8 iki 9 ryto ir nuo 5 iki 7 vak
Main 2810-J Cont. 7049-E

L. Bednarski
parduoda
Namus ir Farmas
Išmaino visokias nejudinamas savastis. Kreipkites laišku arba ypatiškai.
L. BEDNARSKI,
2110 Prospect Avenue.